

ถอดบทเรียน

จากแผนประทุษกรรมสู่มาตรการป้องกัน
เพื่อฝ่าระวังการทุจริต

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ในฐานะกลไกหลักของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ มีภารกิจสำคัญประการหนึ่ง คือ การจัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ แผนพัฒนาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ข้อเสนอแนะและคำปรึกษาที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประกอบกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนย่อยการป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ ที่มุ่งเน้นการสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมสุจริต มีจิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่ดี ควบคู่กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จักรภาพการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาด ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต เป็นภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทยประชาชน สนับสนุนการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน พร้อมกับสร้างจิตสำนึกและค่านิยมของบุคลากรในการต่อต้านการทุจริต สนับสนุนการมีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายเฝ้าระวัง สอดส่อง แจ้งเบาะแสการทุจริต

กองป้องกันการทุจริตในภาครัฐ โดยกลุ่มงานวิชาการและพัฒนานวัตกรรมด้านการป้องกัน จึงได้รวบรวมและคัดเลือกรูปแบบพฤติการณ์การกระทำความผิดจากคดีทุจริตที่เกิดขึ้นจริงในหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 15 เรื่อง นำมาจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่ชุด **“ถอดบทเรียนจากแผนประทุษกรรมสู่มาตรการป้องกัน เพื่อเฝ้าระวังการทุจริต”** เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างความตระหนักรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้หน่วยงานภาครัฐนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตภายในหน่วยงาน ตลอดจนเพื่อให้ประชาชนเกิดการรับรู้และร่วมกันเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังการทุจริต โดยมุ่งหวังว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ ช่วยส่งเสริมและพัฒนานองค์ความรู้ให้กับผู้สนใจทุกท่าน หากมีข้อเสนอแนะประการใด คณะผู้จัดทำขออภัยไว้ด้วยความขอบพระคุณยิ่ง

คณะผู้จัดทำ

กลุ่มงานวิชาการและพัฒนานวัตกรรมด้านการป้องกัน

กองป้องกันการทุจริตในภาครัฐ

สำนักงาน ป.ป.ท.

สารบัญ

ข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในภาครัฐ	6
--	---

แผนประยุกรรมและมาตรการป้องกันการทุจริต	12
--	----

เรื่องที่ 1	หัวหน้าส่วนซูเปอร์ไวเซอร์บริการลูกค้าียกยอกเงินฝาก	12
-------------	--	----

เรื่องที่ 2	ปลอมแปลงลายมือชื่อสมาชิก อปพร. เพื่อเบิกเงินค่าตอบแทน แล้วเบิกเงินไปเป็นของตนเอง	15
-------------	--	----

เรื่องที่ 3	พนักงานรัฐวิสาหกิจรับเงินมัดจำการจูงที่อยู่อาศัย แล้วนำเงินไปเป็นประโยชน์ของตนโดยทุจริต	18
-------------	---	----

เรื่องที่ 4	ทุจริตการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลต่างด้าวที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย	21
-------------	---	----

เรื่องที่ 5	ทุจริตการจัดเก็บรายได้ของการรถไฟแห่งประเทศไทย	24
-------------	---	----

เรื่องที่ 6	หัวหน้าศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศสั่งการหรือรู้เห็นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเบิกเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการอันเป็นเท็จ	27
-------------	---	----

เรื่องที่ 7	เจ้าหน้าที่พิศดูร่วมกันจัดทำเอกสารซื้อพิสดู โดยวิธี เฉพาะเจาะจงอันเป็นเท็จ มิได้มีการส่งมอบพิสดูที่จัดซื้อ	31
เรื่องที่ 8	เจ้าหน้าที่ปลอมแปลงลายมือเพื่อบิกจ่ายค่าตอบแทน กรรมการตัดสินกีฬา	36
เรื่องที่ 9	การทุจริตค่าเบี้ยเลี้ยงทหาร	40
เรื่องที่ 10	พนักงานมหาวิทยาลัยยกยอกเงินค่าธรรมเนียม	43
เรื่องที่ 11	การทุจริตซื้อใบกำกับภาษีน้ำมันเชื้อเพลิง	46
เรื่องที่ 12	ผู้อำนวยการกองคลังและปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าเจ้าหน้าที่ พิสดูเรียกรับเงินจากผู้ควบคุมงานของบริษัท และผู้รับจ้าง ให้นำเงินสดมาแลกกับเช็คค่าจ้างเพื่อเป็นการตอบแทน การเบิกจ่ายเงินค่าจ้าง	49
เรื่องที่ 13	การจ้างเหมาติดตั้งเครื่องปรับอากาศแต่ไม่มีการติดตั้งจริง	53
เรื่องที่ 14	พนักงานธนาคารจัดทำการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาล เป็นเท็จและเบียดบังเงินไปเป็นของตนโดยทุจริต	56
เรื่องที่ 15	เจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้ทุจริตเบียดบังเงินรายรับของอบต.	60

หมายเหตุ

* ผู้ต้องหาหรือจำเลยยังเป็นผู้บริสุทธิ์ ตราบใดที่ศาลยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุด

** ความผิดของผู้ต้องหาในคดีต่าง ๆ เกิดจากการกระทำส่วนบุคคลไม่เกี่ยวข้องกันหน่วยงานต้นสังกัด

ข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

โดยที่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2568 เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2568 ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้แก้ไขปรับปรุงเนื้อหาของพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 ในสาระสำคัญ โดยได้แก้ไขบทนิยามของคำว่า “ประพฤติมิชอบ” กำหนดให้การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ การกระทำความผิดทางวินัย แต่ไม่รวมถึงทุจริตต่อหน้าที่ที่เป็นความผิดประพฤติมิชอบ เพื่อให้สำนักงาน ป.ป.ท. มีอำนาจในการดำเนินคดีวินัยและอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในฐานะความผิดประพฤติมิชอบด้วยตนเอง โดยไม่ต้องรอมอบหมายจากหน่วยงานอื่น และแก้ไขเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการทุจริตในภาครัฐที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

1

คำนิยามที่สำคัญเกี่ยวกับการทุจริตในภาครัฐ และประพฤติมิชอบ

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“ทุจริตในภาครัฐ” หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติมิชอบในภาครัฐ

“ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา หรือตามกฎหมายอื่น

“ประพฤติมิชอบ” หมายความว่า กระทำการหรือละเว้นการกระทำ อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งการกระทำอันเป็นความผิดทางวินัยตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับที่ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงทุจริตต่อหน้าที่

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แต่ไม่รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐดังต่อไปนี้

(1) ผู้พิพากษาและตุลาการ

(2) พนักงานอัยการ

(3) ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(4) เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของศาล รัฐสภา องค์การตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอิสระจากการควบคุมหรือกำกับของฝ่ายบริหารที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญ

(5) กรรมการในหรือของหน่วยงานของรัฐ

(6) เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งร่วมกระทำความผิดกับบุคคลตาม (1) (2) (3) (4) หรือ (5)

“ผู้ถูกกล่าวหา” หมายความว่า ผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤตินิষอบและได้รับการไต่สวนตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะในฐานะเป็นตุลาการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน

“ไต่สวน” หมายความว่า แสวงหา รวบรวม และดำเนินการอื่นใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน

2

หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ท.

มาตรา 17 ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) กำกับดูแลสำนักงานในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(2) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ และแผนพัฒนา รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือมาตรการต่างๆ เพื่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

(3) ไต่สวนและวินิจฉัยข้อมูลตามพระราชบัญญัตินี้ และกำกับดูแลการไต่สวนเกี่ยวกับการประพฤตินิষอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 18/4 รวมทั้งพิจารณาให้ความเห็นชอบสำนวนการไต่สวนดังกล่าว

(4) พิจารณาวินิจฉัยข้อมูลเกี่ยวกับการประพฤตินิষอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามสำนวนการไต่สวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. ให้ความเห็นชอบแล้ว หรือสำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. ไต่สวนเอง

(5) ใต้สวนและวินิจฉัยชี้มูลเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในกรณีที่ต้องดำเนินการแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย ในการใต้สวนดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ท. อาจมอบหมายให้พนักงาน ป.ป.ท. ดำเนินการใต้สวนแล้วเสนอสำนวนเพื่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. พิจารณาต่อไปก็ได้

(6) ดำเนินการสรุปสำนวนตาม (4) และ (5) พร้อมทั้งความเห็นส่งพนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดีอาญากับผู้กระทำความผิดต่อไป

(7) กำกับดูแลและกวดขันการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการทุจริตในภาครัฐของพนักงาน ป.ป.ท. เจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. และเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

(8) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา เพื่อทราบ และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบด้วย

(9) ออกระเบียบกำหนดเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของกรรมการ และที่ปรึกษากรรมการ และกำหนดแบบบัตรประจำตัวที่รักษากรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. และเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท.

(10) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเมื่อมีความจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เพื่อดำเนินการตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มอบหมาย ในเรื่องอื่นที่ไม่ใช่การใต้สวน เว้นแต่เป็นการแต่งตั้งตามมาตรา 24 วรรคสาม

(11) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ หรือ การอื่นใดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐหรือป้องกันความเสียหายอันจะเกิดต่อส่วนรวมตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ให้นำความในมาตรา 30 มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตาม (3) และ (5) เฉพาะเมื่อกรรมการดำเนินการใต้สวนเองด้วยโดยอนุโลม

3

การดำเนินการเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนเกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดเพราะถูกผู้บังคับบัญชาสั่งการให้ทำ

มาตรา 57/1 ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เพราะถูกผู้บังคับบัญชาสั่งการให้ทำ ถ้าได้ทำหนังสือโต้แย้งหรือให้ผู้บังคับบัญชาทบทวน คำสั่งหรือให้ยืนยันคำสั่งแล้ว หรือได้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ทราบถึงเบาะแส ข้อมูล หรือ ข้อเท็จจริงภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้กระทำการนั้นให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ส่งสำเนาเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นได้แจ้ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแล้ว

4

มาตรการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ

มาตรา 58/1 ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. พิจารณาดำเนินการตาม มาตรา 17 (2) โดยเร็ว

(1) เมื่อปรากฏว่ากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือมาตรการใดล่าสมัย ขาดประสิทธิภาพ หรือขาดการบังคับใช้อย่างทั่วถึง เป็นช่องทางให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริตในภาครัฐ หรือเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีต่อราชการได้

(2) เมื่อปรากฏว่าการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐไม่บรรลุผล เพราะไม่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับวินัย หรือมาตรการที่จำเป็น

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. พิจารณาเห็นว่ามิกรณีตาม (1) เกิดขึ้นและเป็นกรณี ที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยชี้มูลว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด หากการกระทำของผู้ถูกกล่าวหา นั้น เป็นไปโดยสุจริตและเป็นไปเพื่อประโยชน์ของทางราชการ คณะกรรมการ ป.ป.ท. จะมีความเห็นให้ลดโทษหรือไม่ลงโทษผู้ถูกกล่าวหานั้นก็ได้ และเมื่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจ

แต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหาในชั้นการตามความเห็นคณะกรรมการ ป.ป.ท. นั้นแล้ว ให้ถือว่าชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลที่ใช้บังคับกับผู้ถูกกล่าวหา

มาตรา 58/2 เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการทุจริตในภาครัฐหรือเพื่อจัดความเดือดร้อนของประชาชนจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. หรือสำนักงานว่าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใดมีวิธีปฏิบัติหรือการดำเนินการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ให้สำนักงานแจ้งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐทราบเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขหรือระงับการกระทำดังกล่าวโดยเร็วต่อไป

(1) ไม่เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ

(2) เป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้ใช้บริการหรือประชาชน

(3) เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรง

ในกรณีมีการกระทำตาม (1) ให้สำนักงานแจ้งคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปด้วย

เมื่อได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการตามที่ได้รับแจ้งและแจ้งผลการดำเนินการหรือแนวทางการปรับปรุงแก้ไขและระยะเวลาในการดำเนินการให้สำนักงานทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาดังกล่าวโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้สำนักงานประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

มาตรา 58/3 ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. หรือสำนักงานพบว่าการดำเนินโครงการใดมีการกำหนดวงเงินสูงเกินที่เป็นจริงหรือไม่คุ้มค่า ให้แจ้งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

แผนประยุพกรรมและมาตรการป้องกันการทุจริต

เรื่องที่ 1

หัวหน้าส่วนซูเปอร์ไวเซอร์ บริการลูกค้ายกยอกเงินฝาก

ที่มา : สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 1

พฤติกรรมแห่งการกระทำผิด

1. ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้รักษาเงินสดประจำวันของธนาคาร (ผู้รวบรวมเงินสดประจำวัน) มีหน้าที่รับเงินสดจากเจ้าหน้าที่บริการลูกค้า ซึ่งจะนำเงินสดส่งให้ในเวลาปิดทำการ แล้วออกรายงานแสดงยอดเงินคงเหลือของสาขาในระบบ พร้อมตรวจนับยอดเงินคงเหลือ ซึ่งจะต้องถูกต้องตรงกับยอดเงินสดคงเหลือตามรายงานแสดงยอดเงินคงเหลือของสาขา และนำเงินสดดังกล่าวส่งกรรมการรักษาเงินสด เพื่อร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของยอดเงินสดกับรายงานดังกล่าวอีกครั้ง ก่อนนำเงินสดเข้าเก็บในตู้เซฟเงินสดในห้องมั่นคงของสาขา

2. ผู้ถูกกล่าวหาอาศัยโอกาสที่ตนเป็นผู้รักษาเงินสดประจำวันของสาขารวบรวมเงินสดประจำวันของสาขาจากแต่ละเคาน์เตอร์ สรุปลยอดและส่งมอบเงินสดของธนาคาร A จำกัด (มหาชน) สาขา B ในแต่ละวันให้แก่คณะกรรมการรักษาเงินสด และความบกพร่องของกรรมการรักษาเงินสดในการตรวจนับเงินสด ก่อนนำเข้าเก็บห้องมั่นคงของสาขา ที่จะมีการรวบรวมเงินเป็นมัด มัดละ 1 ล้านบาท (1 มัด มี 10 แหวน ๆ ละ 100,000 บาท) โดยทำการดึงเงินจากมัดเงินมัดละ 1 แหวน จำนวน 7 แหวน รวมเป็นเงิน 700,000 บาท ไปเป็นของตนเอง

รูปแบบการทุจริต

หัวหน้าส่วนซูเปอร์ไวเซอร์บริการลูกค้าสังกัดธนาคาร A จำกัด (มหาชน) สาขา B อาศัยโอกาสที่ตนเองเป็นผู้รักษาเงินสดประจำวันของธนาคาร (ผู้รวบรวมเงินประจำวัน) มีหน้าที่จัดการรวบรวมเงินจากแต่ละเคาน์เตอร์ สรุยอดและส่งมอบเงินให้แก่คณะกรรมการรักษาเงินสด เอาไปซึ่งเงินสดของธนาคาร A จำกัด (มหาชน) สาขา B ที่อยู่ในการจัดการดูแลรักษาของผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้มีหน้าที่รวบรวมเงิน ได้อาศัยโอกาสจากการที่คณะกรรมการรักษาเงินสดที่ตรวจนับเงินไม่ละเอียดรอบคอบ ทำการดึงเงินบางส่วนจากมัดเงินสด รวมมูลค่าความเสียหายทั้งสิ้น จำนวน 700,000 บาท

บทลงโทษ

โทษทางอาญา ผู้ถูกกล่าวหามีความผิดตามกฎหมาย ประกอบด้วย

1. พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 ดังนี้

(1) มาตรา 4 พนักงานมีหน้าที่จัดการทรัพย์สินเบียดบังทรัพย์สินไปเป็นของตนเองหรือของผู้อื่นโดยทุจริต

(2) มาตรา 8 พนักงานมีหน้าที่จัดการทรัพย์สิน ใช้อำนาจในหน้าที่โดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่หน่วยงาน

(3) มาตรา 11 พนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือโดยทุจริต เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น

2. พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ดังนี้

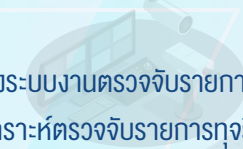
มาตรา 123/1 เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

โทษทางวินัย ผู้ถูกกล่าวหามีความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ตามระเบียบการพนักงาน และข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานธนาคาร A จำกัด (มหาชน) หมวด 1 บท 7 วินัยและโทษทางวินัย ข้อ 3.1.1

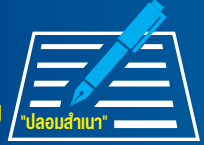
แนวทาง/มาตรการป้องกันการทุจริต

1. หน่วยงานควรตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ตามขั้นตอนการปฏิบัติของธนาคาร โดยเคร่งครัด ไม่ควรเห็นแก่ความสะดวกสบายในการปฏิบัติงาน
2. ควรตรวจสอบเอกสารประกอบการรับเงินและตรวจนับเงินสดให้ถูกต้อง ตรงกัน พร้อมทั้งลงลายมือชื่อกำกับทุกครั้ง
3. อาจมีการตรวจสอบนับเงินสดย่อย (Surprise Check) โดยผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเงินสดย่อยเป็นระยะ ๆ (ทุกสัปดาห์)
4. ควรมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนเจ้าหน้าที่ผู้รักษาเงินสดประจำวันของธนาคาร เป็นประจำ
5. ปรับปรุงระบบงานตรวจจบบัญชีรายการทุจริต (Surveillance) ให้มีประสิทธิภาพและเพียงพอต่อการวิเคราะห์ตรวจจบบัญชีรายการทุจริต
6. ติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV) เพิ่มบริเวณหน้าตู้নিরภัยและกำหนดวิธีปฏิบัติในการนำเงินเข้าเก็บหรือออกจากตู้নিরภัย

เรื่องที่ 2

ปลอมแปลงลายมือชื่อสมาชิก อปพร. เพื่อเบิกเงินค่าตอบแทน แล้วเบียดบังเงินไปเป็นของตนเอง

ที่มา : สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 3

พฤติกรรมแห่งการกระทำผิด

1. นายกเทศมนตรีตำบล ส. ได้มอบหมายให้ผู้ถูกกล่าวหา จัดทำโครงการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนในช่วงเทศกาลสงกรานต์ ปี พ.ศ. 2558 ผู้ถูกกล่าวหาจึงจัดทำบันทึกขออนุมัติดำเนินโครงการฯ และขออนุมัติโอนเงินเพื่อตั้งจ่ายเป็นค่าเดินทางไปราชการให้กับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ซึ่งเป็นสมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ของศูนย์ อปพร. เทศบาลตำบล ส. รวมเป็นเงิน 80,640 บาท
2. ต่อมา เทศบาลตำบล ส. มีคำสั่งจัดตั้งศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลวันสงกรานต์ ปี พ.ศ. 2558 เพื่อมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบและกำหนดจุดในการปฏิบัติงาน ระหว่างวันที่ 9 - 15 เมษายน 2558 โดยผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ยืมเงิน และได้รับเช็คสั่งจ่ายในนามของผู้ถูกกล่าวหา ลงวันที่ 9 เมษายน 2558
3. หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการฯ ผู้ถูกกล่าวหาได้จัดทำเอกสารส่งใช้เงินยืมตามฎีกาเบิกเงินรายจ่าย จำนวน 80,640 บาท ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏว่า ระหว่างวันที่ 9 - 15 เมษายน 2558 สมาชิก อปพร. มาปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบถ้วนตามรายชื่อที่ปรากฏในหลักฐานการจ่ายเงินค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของแต่ละวัน และถูกปลอมลายมือชื่อในเอกสารดังกล่าว อีกทั้ง ยังปรากฏรายชื่อของผู้ที่เสียชีวิตไปแล้วมีรายชื่ออยู่รวมประจำจุดตรวจ ในวันที่ 11 และ 12 เมษายน 2558 และยังปรากฏรายชื่อของสมาชิก อปพร. คนหนึ่ง ซึ่งได้หยุดเป็นสมาชิก อปพร. ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 เนื่องจากได้ไปทำงานอยู่ที่จังหวัดอื่น และต่อมาวันที่ 17 มกราคม 2561 ได้อุปสมบทจนถึงปัจจุบัน

4. การกระทำของผู้ถูกกล่าวหา เป็นการปลอมแปลงเอกสารและรับรองเอกสารอันเป็นเท็จ และได้นำเอกสารดังกล่าวใช้เป็นหลักฐานในการส่งใช้เงินยืม อีกทั้งผู้ถูกกล่าวหาไม่นำเงินที่เหลือจ่าย (กรณีที่มาชิก อปพร. ไม่มาปฏิบัติหน้าที่) ส่งคืนแก่เทศบาลตำบล ส. ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 86

รูปแบบการทุจริต

ผู้ถูกกล่าวหาได้รับมอบหมายหน้าที่ให้รับผิดชอบในการจัดทำโครงการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศกาลวันสงกรานต์ ปี พ.ศ. 2558 ได้กระทำการปลอมแปลงลายมือชื่อของสมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ที่ไม่ได้มาปฏิบัติหน้าที่ เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานในการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทน แล้วเบียดบังเงินดังกล่าวไปเป็นของตนเอง

บทลงโทษ

โทษทางอาญา ผู้ถูกกล่าวหามีความผิดตามกฎหมาย ประกอบด้วย

1. พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ดังนี้

มาตรา 123/1 เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

2. ประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้

(1) **มาตรา 147** ความผิดฐานเจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์สิน

(2) **มาตรา 157** ความผิดฐานเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

(3) **มาตรา 161** ความผิดฐานเจ้าพนักงานปลอมเอกสาร

(4) **มาตรา 162** (1) (4) ความผิดฐานเจ้าพนักงานรับรองเอกสารเท็จ

โทษทางวินัย เป็นความผิดทางวินัยร้ายแรง ตามประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาล จังหวัด ย. เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวน การลงโทษทางวินัย การให้ออกจากราชการ การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2544

แนวทาง/มาตรการป้องกันการทุจริต

1. ควรมีกระบวนการตรวจสอบร้องเรียนเอกสารที่รัดกุมและรอบคอบ โดยไม่ควรปล่อยให้บุคคลใดบุคคลหนึ่ง สามารถดำเนินการแล้วเสร็จแต่เพียงผู้เดียว ซึ่งอาจเพิ่มบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าชุด อปพร. ในแต่ละวัน ลงลายมือชื่อรับรองการรายงานการปฏิบัติงานแบบมาด้วยประกอบการพิจารณาเบิกจ่าย
2. ส่งเสริมให้ความรู้แก่บุคคล/ประชาชนที่ต้องเข้าปฏิบัติงานกับหน่วยงานราชการ ให้มีความระมัดระวังในการลงลายมือชื่อปฏิบัติงานให้ตรงตามความเป็นจริง เพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริตได้

เรื่องที่ 3

พนักงานรัฐวิสาหกิจรับเงินมัดจำ การจองที่อยู่อาศัยแล้วนำเงิน ไปเป็นประโยชน์ของตนโดยทุจริต

ที่มา : กองปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ 3

พฤติกรรมแห่งการกระทำผิด

1. คดีนี้ผู้ถูกกล่าวหาเป็นพนักงานของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการลูกค้า รับจอง ออกเอกสารการจอง ตรวจสอบเอกสารการจอง และบริหารการขายโครงการบ้าน A ที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน
2. ในระหว่างวันที่ 5 ตุลาคม 2552 - 28 เมษายน 2553 ขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาได้รับมอบหมายให้ดูแลโครงการบ้าน A จำนวน 14 โครงการ โดยให้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการขายทุกอย่างในโครงการบ้าน A ได้รับสมัครพนักงานซึ่งเป็นประชาชนในพื้นที่ให้ดำเนินการช่วยงานการขาย ผู้ถูกกล่าวหาได้อธิบายกระบวนการขายที่บิดเบือนความจริง โดยอธิบายให้พนักงานที่ตนคัดเลือกมา ทราบแต่เพียงว่าให้มีหน้าที่รับเอกสารการจองของประชาชนที่สนใจแล้วรับเงินมัดจำการจองเฉพาะเงินสด โดยไม่ต้องออกไปเสด็จรับเงินให้ในวันนั้น ให้ออกเฉพาะเอกสารรับการจองเท่านั้น แล้วให้พนักงานโทรศัพท์แจ้งผู้ถูกกล่าวหาว่าในแต่ละวันมีประชาชนมาจองบ้านกับโครงการจำนวนที่ร้าย โดยผู้ถูกกล่าวหาจะเดินทางเข้ามาเก็บเงินสดด้วยตนเองหรือในบางครั้งก็ตนไม่ว่างก็จะให้โอนเงินเข้าบัญชีส่วนตัว แล้วภายหลังจะเป็นผู้ดำเนินการมารับเอกสารการจองของประชาชนด้วยตนเอง โดยไม่ให้ฝากเจ้าหน้าที่คนอื่นไป
3. เมื่อมีการเก็บเงินมัดจำการจอง หรือพนักงานโครงการโอนเข้าบัญชีส่วนตัวแล้วผู้ถูกกล่าวหาจะดำเนินการทางบัญชี และทำการจองที่อยู่อาศัยให้ โดยมีรายได้โยกย้ายเงินระหว่างบัญชีแล้วนำเงินส่วนหนึ่งไปเป็นของตนโดยทุจริต อีกส่วนหนึ่งจะดำเนินการจองที่อยู่อาศัยให้ประชาชนตามระบบ ซึ่งเมื่อไม่มีประชาชนมารอเรียนเกี่ยวกับความล่าช้าในการดำเนินการจองโครงการบ้าน A ผู้ถูกกล่าวหาที่จะไม่ดำเนินการจองให้และนำเงินจำนวนดังกล่าวไปหมุนเวียนต่อไปมูลค่าความเสียหาย รวมเป็นจำนวนเงิน 78,000 บาท (เจ็ดหมื่นแปดพันบาทถ้วน)

รูปแบบการทุจริต

ผู้ถูกกล่าวหาได้รับมอบหมายให้ดูแลโครงการบ้าน A โดยมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการขายทุกอย่างในโครงการบ้าน A ผู้ถูกกล่าวหาได้รับสมัครพนักงานซึ่งเป็นประชาชนในพื้นที่ให้ดำเนินการช่วยงานการขาย มีหน้าที่รับเอกสารการจองของประชาชนที่สนใจ แล้วรับเงินมัดจำการจองเฉพาะเงินสด โดยไม่ต้องออกใบเสร็จรับเงินให้ ออกให้เฉพาะเอกสารรับการจองเท่านั้น แล้วให้พนักงานแจ้งว่าในแต่ละวันมีจำนวนยอดจองเท่าใด โดยผู้ถูกกล่าวหาจะเดินทางเข้ามาเก็บเงินสดด้วยตนเอง หรือให้โอนเข้าบัญชีส่วนตัวเมื่อมีการเก็บเงินมัดจำการจอง หลังจากนั้นผู้ถูกกล่าวหาจะดำเนินการทางบัญชีและทำการจอง โดยมีการโยกย้ายเงินระหว่างบัญชี และนำเงินส่วนหนึ่งไปเป็นของตนโดยทุจริต

บทลงโทษ

โทษทางอาญา ผู้ถูกกล่าวหามีความผิดตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 ดังนี้

มาตรา 4 ผู้ใดเป็นพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดทำหรือรักษาทรัพย์ใด เบียดบังทรัพย์นั้นเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์นั้นเสีย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา 11 ผู้ใดเป็นพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใดผู้หนึ่ง หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

โทษทางวินัย เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามข้อบังคับรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง ฉบับที่ 66 ว่าด้วยการบรรจุ การแต่งตั้ง การตัดหรือการลดเงินเดือน การออกจากตำแหน่ง วินัย การลงโทษ และการอุกฤษณ์การลงโทษของพนักงาน ข้อ 38

แนวทาง/มาตรการป้องกันการทุจริต

1. ควรมีการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้ประชาชนและผู้ใช้บริการตระหนักถึงความสำคัญของการตรวจสอบใบเสร็จรับเงินการจูงที่อยู่อาศัย โดยให้ผู้จองตรวจสอบและทวงถามถึงใบเสร็จรับเงินค่าจองที่อยู่อาศัยจากพนักงานผู้รับจองทุกครั้งที่มีการจ่ายเงินให้กับพนักงาน เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการจองที่อยู่อาศัยให้ถูกต้องและครบถ้วน
2. ควรนำรูปแบบการทำธุรกรรมผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการรับจ่ายเงินค่าจองที่อยู่อาศัย โดยให้ผู้ทำการจองโอนจ่ายเงินค่าจองที่อยู่อาศัยเข้าบัญชีของหน่วยงานโดยตรง หรือสามารถสแกนผ่าน QR Code ที่เชื่อมตรงกับบัญชีของหน่วยงาน เพื่อลดการถือครองเงินสดของเจ้าหน้าที่
3. ผู้บังคับบัญชาทุกระดับต้องกำกับ ดูแล ควบคุม และตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดอย่างเคร่งครัด กรณีที่มีการปล่อยปละละเลยหรือไม่ควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้รอบคอบรัดกุม ให้ถือเป็นความผิดทางวินัย
4. หน่วยงานไม่ควรมอบหมายให้บุคคลเดียวกันปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องการเงินที่ซ้ำซ้อนกันหลายหน้าที่ อันเป็นช่องทางทำให้เกิดการทุจริตได้ง่าย
5. การรับสมัครบุคคลภายนอกเข้ามาช่วยปฏิบัติงานพนักงานภายในหน่วยงาน ซึ่งเปรียบเสมือนตัวแทนการทำงานของหน่วยงาน ควรดำเนินการโดยฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กร เพื่อให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับหน้าที่ ความรับผิดชอบ และรายละเอียดในการปฏิบัติงาน โดยจะทำได้ไม่เกิดการบิดเบือนข้อมูลจากบุคคลอื่น รวมทั้งหน่วยงานจะมีฐานข้อมูลของบุคคลที่จะเข้ามาปฏิบัติงานได้อย่างครบถ้วน

เรื่องที่ 4

ทุจริตการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลต่างตัวที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ที่มา : สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 5

พฤติกรรมแห่งการกระทำผิด

ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งผู้ช่วยนายทะเบียน สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลแห่งหนึ่ง ได้ดำเนินการสำรวจบันทึกถ้อยคำและจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ตามมาตรา 38 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 โดยทำการปลอมแปลงเอกสารและจัดทำหลักฐานอันเป็นเท็จ เพื่อให้ผู้อื่น มีรายชื่อนหรือมีรายการอย่างหนึ่งในเอกสารการทะเบียนราษฎร โดยมีการปลอมแปลงลายมือชื่อ ของพยานเจ้าบ้านที่ได้ทำการรับรองข้อเท็จจริงประกอบการขอจัดทำทะเบียนประวัติสำหรับบุคคล ที่ไม่มีสัญชาติไทยและสถานะทางทะเบียน ในแบบบันทึก ป.ค. 14 ซึ่งเป็นการกระทำโดยจงใจที่จะ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการในลักษณะต่างกรรมต่างวาระกัน

รูปแบบการทุจริต

1. มีการปลอมแปลงเอกสารและจัดทำหลักฐานอันเป็นเท็จ ผู้ถูกกล่าวหาใช้อำนาจ ในตำแหน่งหน้าที่ดำเนินการสำรวจบันทึกถ้อยคำและจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน จำนวน 116 ราย และได้มีการบันทึกถ้อยคำพยานบุคคลในฐานะเจ้าบ้านผู้รับรอง การขอจัดทำทะเบียนประวัติ จำนวน 17 ราย ซึ่งปรากฏว่ามีพยานบุคคลดังกล่าว จำนวน 6 ราย ไม่เคยรู้จักบุคคลที่มีการรับรองตามเอกสารแบบสำรวจฯ แต่อย่างใด และไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือ มีความสัมพันธ์เป็นเครือญาติกับบุคคลต่างตัว จำนวน 24 ราย และยืนยันว่า ลายมือชื่อของ พยานที่ปรากฏในเอกสารแบบ ป.ค. 14 ไม่ใช่ลายมือชื่อของตน และไม่เคยลงลายมือชื่อในเอกสาร ดังกล่าว ซึ่งผลการตรวจพิสูจน์ลายมือชื่อ พบว่า มีคุณสมบัติของการเขียนรูปลักษณะของ ตัวอักษรที่แตกต่างกัน ไม่ใช่ลายมือชื่อของบุคคลคนเดียวกัน

2. การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นการทำเพื่อให้ผู้อื่นมีรายชื่อหรือมีรายการอย่างหนึ่งในเอกสารการทะเบียนราษฎร เป็นการกระทำโดยจงใจที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการ ในลักษณะต่างกรรมต่างวาระกัน แม้ว่าการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลต่างตัวที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (ไร้รัฐ ไร้สัญชาติ) ไม่ได้ก่อให้เกิดสิทธิอาศัย สิทธิรักษาพยาบาล สิทธิการเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสิทธิใด ๆ ซึ่งบุคคลดังกล่าว หากกระทำความผิดกฎหมาย หรือถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองพบ ก็จะถูกดำเนินการทางกฎหมายตามปกติ ไม่ได้ก่อให้เกิดสิทธิการทำงานอย่างถูกกฎหมายภายในราชอาณาจักรแต่อย่างใด

บทลงโทษ

โทษทางอาญา ผู้ถูกกล่าวหามีความผิด ดังนี้

1. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157, 161, 162
2. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (กฎหมายที่บังคับใช้ขณะเกิดเหตุ) มาตรา 123/1
3. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 50

โทษทางวินัย การกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหาเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดเรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยและการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. 2559 มาตรา 7

แนวทาง/มาตรการป้องกันการทุจริต

1. พัฒนาระบบของสำนักทะเบียนกลาง เกี่ยวกับการแจ้งเตือนกรณีเมื่อพบความผิดปกติ เช่น ในห้วงเวลา 1 เดือน สำนักทะเบียนอำเภอ หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นใด ๆ ได้มีการบันทึกการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนในระบบ ซึ่งมีปริมาณหรือสถิติมากเกินกว่าปกติ เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติย้อนหลังหรือเมื่อเปรียบเทียบกับสำนักทะเบียนอำเภอ หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นพื้นที่ใกล้เคียง ควรมีขั้นตอนดำเนินการปฏิเสธการอนุมัติ (Reject) ระงับหรือชะลอ และส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบก่อน
2. สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น ควรประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนในระบบ เพื่อให้นายจ้าง เจ้าบ้าน นำพาบุคคลต่างด้าวมาเข้ารับการสำรวจตามวัตถุประสงค์ของกรมการปกครอง รวมถึงสร้างความเข้าใจว่า หากได้มีการออกบัตรให้บุคคลต่างด้าวแล้ว ไม่ได้ก่อให้เกิดสิทธิให้บุคคลต่างด้าวผู้นั้นได้รับ หรือมีสิทธิอาศัย สิทธิรักษาพยาบาล สิทธิการเข้ารับการศึกษากันพื้นฐาน ฯลฯ แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อมิให้เกิดการหลงเชื่อบุคคลซึ่งเป็นนายหน้าหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหลอกลวงว่าหากได้รับการสำรวจและมีการออกบัตรให้แล้วจะก่อให้เกิดสิทธิต่าง ๆ หรือนำไปสู่การได้สัญชาติไทยในอนาคต ซึ่งอาจนำไปสู่การการทุจริตเรียกผลประโยชน์
3. กำหนดโทษทั้งทางวินัยและทางอาญาในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการทุจริตในอัตราที่สูง เพื่อเป็นการป้องปรามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตัดสินใจกระทำการทุจริตได้โดยง่าย

เรื่องที่ 5

ทุจริตการจัดเก็บรายได้ ของการรถไฟแห่งประเทศไทย

ที่มา : สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 3

พฤติกรรมแห่งการกระทำผิด

1. คดีนี้ผู้ถูกกล่าวหา คือ นาย จ. ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยนายสถานี สถานีรถไฟแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้รับการแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งนายสถานี ตั้งแต่วันที่ 18 ตุลาคม 2558 ถึงวันที่ 27 กันยายน 2559 มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานเกี่ยวกับงานด้านเดินรถ งานด้านบริการขนส่งผู้โดยสารและสินค้า งานธุรการสถานี งานบัญชีการเงินและพัสดุ ควบคุมเงินจากขบวนรถที่ได้รับมอบจากพนักงานรักษารถเพื่อรอนำส่ง ควบคุมการจัดทำรายได้ของสถานี โดยผู้ถูกกล่าวหา มีการกักเงินรายได้สถานีเรื่อยมาและเพิ่มขึ้นทุกวัน ซึ่งการกักเงินรายได้ดังกล่าว จะมีการคืนเงินรายได้ที่กักไว้ในวันถัดไป ทำให้ในทางบัญชีถือว่าไม่มีเงินค้าง และไม่มีเงินขาดบัญชี และนับตั้งแต่เดือนเมษายน 2559 เป็นต้นมา ผู้ถูกกล่าวหาได้กักเงินรายได้เป็นจำนวนมากขึ้น จนถึงหลัก 1 ล้านบาทขึ้นไป ซึ่งมากเกินความจำเป็นของการกักเงินรายได้ของสถานีและไม่ได้จัดทำบัญชีการสำรองเงินรายได้เก็บไว้เป็นหลักฐานและสำเนาส่งแขวงทางเดินรถ เพื่อทำการตรวจสอบ

2. เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2559 ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการเดินรถภาค จึงได้สั่งการให้ นาย ธ. ตรวจสอบเงินรายได้ของสถานี เนื่องจากได้รับแจ้งว่า สถานีมีการกักเงินรายได้มากผิดปกติ นาย ธ. จึงได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่งานเดินรถแขวงและตำรวจรถไฟเข้าทำการตรวจนับเงินรายได้ของสถานี ซึ่งเวลาประมาณ 16.30 น. ขณะที่ทำการตรวจนับเงินนั้นผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้อยู่ปฏิบัติหน้าที่ และร่วมตรวจนับเงินรายได้ด้วย โดยในวันดังกล่าวผู้ถูกกล่าวหาได้มาปฏิบัติงานตามปกติ จนกระทั่งเวลาประมาณ 13.00 น. ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้อยู่ปฏิบัติหน้าที่และไม่ทราบว่าจะไปอยู่ที่ใด จากการตรวจนับเงินในวันดังกล่าวพบว่า มีเงินรายได้สถานีขาดไป จำนวน 3,141,369.67 บาท และภายหลังจากที่มีการตรวจนับเงินในวันดังกล่าวก็ไม่สามารถติดต่อกับผู้ถูกกล่าวหาได้ และผู้ถูกกล่าวหาที่ไม่มาปฏิบัติงานที่สถานีอีกเลย จากพยานหลักฐานและพฤติการณ์การกระทำของผู้ถูกกล่าวหา จึงเชื่อได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้เบียดบังเงินรายได้ของสถานีไป มูลค่าความเสียหายรวมเป็นเงินทั้งสิ้น 3,141,369.67 (สามล้านหนึ่งแสนสี่หมื่นหนึ่งพันสามร้อยหกสิบเก้าบาทหกสิบเจ็ดสตางค์)

รูปแบบการทุจริต

ผู้ถูกกล่าวหาที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานเกี่ยวกับงานบัญชีการเงินและพัสดุ ควบคุมเงินจากขบวนรถที่ได้รับมอบจากพนักงานรักษารถเพื่อรอนำส่ง ควบคุมการจัดทำรายได้ของสถานีรถไฟแห่งหนึ่ง ได้อาศัยโอกาสที่ตนมีอำนาจหน้าที่ดังกล่าวกันเงินรายได้เป็นจำนวนมากกว่า 1 ล้านบาทขึ้นไป ซึ่งเกินความจำเป็นของการกันเงินรายได้ของสถานี และไม่ได้จัดทำบัญชีการสำรองเงินรายได้เก็บไว้เป็นหลักฐานและสำเนาส่งแจ้งทางการเดินรถเพื่อทำการตรวจสอบเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ จากนั้นผู้ถูกกล่าวหาจึงได้เบียดบังเงินจำนวนดังกล่าวไปเป็นของตนโดยทุจริต

บทลงโทษ

โทษทางอาญา ผู้ถูกกล่าวหามีความผิดตามกฎหมาย ประกอบด้วย

1. พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ดังนี้

มาตรา 123/1 เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

2. ประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้

(1) มาตรา 147 ความผิดฐานเจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์สิน

(2) มาตรา 157 ความผิดฐานเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่

โดยมิชอบ

3. ข้อบังคับการรถไฟแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 2.9 ลงวันที่ 7 กันยายน 2547 ข้อ 4.1

4. ข้อบังคับการรถไฟแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 2.2 ลงวันที่ 12 มิถุนายน 2557 ข้อ 8

โดยคดีนี้ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค 3 ได้มีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลย 10 ปี แต่เนื่องจากจำเลยให้การรับสารภาพ จึงลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก 5 ปี และให้จำเลยคืนเงิน จำนวน 3,141,369.47 บาท ให้แก่การรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย

โทษทางวินัย พุทธการณดังกล่าวถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามข้อบังคับการรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 3.5 ระเบียบวินัยและการลงโทษพนักงานของการรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย (ปรับปรุงใหม่) ลงวันที่ 18 กรกฎาคม 2537 ข้อ 4

แนวทาง/มาตรการป้องกันการทุจริต

1. หน่วยงานต้องมีการตรวจสอบการคืนเงินรายได้และจัดให้มีการตรวจนับเงินรายได้ที่ถูกกันไว้เป็นค่าใช้จ่ายตามระเบียบ หรือข้อบังคับการรถไฟฟ้าเป็นประจำทุกสัปดาห์หรือทุกเดือน โดยเจ้าหน้าที่การเงินและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องตรวจสอบเอกสารการคืนเงินรายได้ที่จกกันไว้ทุกรายการโดยละเอียด มีเอกสารประกอบที่ถูกต้องครบถ้วน และรัดกุม รวมทั้งปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด ตลอดจนมีการรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุกครั้ง และหน่วยงานต้องดำเนินมาตรการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ที่ปรากฏพฤติการณ์ทุจริตทันที
2. หน่วยงานไม่ควรมอบหมายให้บุคคลเดียวกันปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องการเงินที่ซ้ำซ้อนกันหลายหน้าที่ อันเป็นช่องทางทำให้เกิดการทุจริตได้ง่าย
3. ผู้บังคับบัญชาทุกระดับต้องกำกับดูแล ควบคุม และตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดอย่างเคร่งครัด กรณีที่มีการปล่อยปะละเลยหรือไม่ควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้รอบคอบรัดกุมให้ถือเป็นความผิดทางวินัย
4. ควรเพิ่มขั้นตอนการตรวจสอบหรือสอบถามการทำงานของเจ้าหน้าที่โดยอาจใช้วิธีการสุ่มตรวจเป็นระยะ ไม่แจ้งล่วงหน้า หรืออาจมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกลางจากบุคคลที่มีได้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

เรื่องที่ 6

หัวหน้าศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ สั่งการหรือรู้เห็นให้ผู้ใต้บังคับบัญชา เบิกเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงาน นอกเวลาราชการอันเป็นเท็จ

ที่มา : กองปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ 1

พฤติกรรมแห่งการกระทำผิด

1. คดีนี้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้รักษาการหัวหน้าศูนย์สารสนเทศ และรักษาการในตำแหน่งผู้จัดการศูนย์บริการร่วมแบบครบวงจรมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ศูนย์สารสนเทศและศูนย์บริการร่วมแบบครบวงจรในเวลาราชการปกติ และการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ รวมทั้งลงลายมือชื่อเป็นผู้ควบคุมการปฏิบัติงานในเอกสารบัญชีเวลาการปฏิบัติงานราชการในเวลาราชการปกติและนอกเวลาราชการ

2. ผู้ถูกกล่าวหาสั่งการหรือรู้เห็นให้เจ้าหน้าที่ผู้ใต้บังคับบัญชาลงลายมือชื่อปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ และเบิกเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการที่ศูนย์สารสนเทศและศูนย์บริการร่วมแบบครบวงจรเกินกว่าความเป็นจริงและเป็นเท็จโดยมิชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ ตามจำนวนที่ผู้ถูกกล่าวหากำหนดและสั่งการ โดยมอบหมายให้นางสาว ก. และนางสาว ข. เป็นผู้เก็บรวบรวมเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการจากเจ้าหน้าที่แล้วนำไปมอบให้ผู้ถูกกล่าวหา โดยผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้เก็บรักษาเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการที่เบิกเกินความเป็นจริง และได้นำเงินที่เบิกเกินกว่าความเป็นจริงดังกล่าวไปเป็นประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ ประกอบกับได้ลงลายมือชื่อรับรองการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการของเจ้าหน้าที่ ทั้งที่ทราบว่าผู้ใต้บังคับบัญชาของตนมิได้ปฏิบัติงานนอกเวลาราชการจริง

3. ผู้ถูกกล่าวหาได้จัดทำเอกสารเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการต่อมหาวิทยาลัยอันเป็นเท็จ เป็นการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย โดยเบิกจ่ายเงินค่าจ้างและค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการเป็นเท็จตามเอกสารการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการของลูกจ้างประจำ 9 ราย ลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน 18 ราย ลูกจ้างชั่วคราวรายวัน 19 ราย รวม 46 ราย มูลค่าความเสียหายรวมเป็นเงิน จำนวน 801,496.45 บาท (แปดแสนหนึ่งพันสี่ร้อยเก้าสิบหกบาทสี่สิบห้าสตางค์)

รูปแบบการทุจริต

1. ผู้ถูกกล่าวหาสั่งการหรือรู้เห็นให้เจ้าหน้าที่ผู้ได้บังคับบัญชาลงลายมือชื่อปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ และเบิกเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการเกินกว่าความเป็นจริง และเป็นเท็จ โดยมิชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการตามจำนวนที่ผู้ถูกกล่าวหากำหนดและสั่งการ

2. ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้เก็บรักษาเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการที่เบิกเกินความเป็นจริง และได้นำเงินที่เบิกเกินกว่าความเป็นจริงไปใช้เป็นประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ

3. มีการจัดทำเอกสารเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการอันเป็นเท็จ เป็นการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

บทลงโทษ

โทษทางอาญา ผู้ถูกกล่าวหามีความผิดตามกฎหมาย ประกอบด้วย

1. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. 2542 ดังนี้

มาตรา 123/1 เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

2. ประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้

(1) **มาตรา 157** ความผิดฐานเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

(2) **มาตรา 162** ความผิดฐานเจ้าพนักงานรับรองเอกสารเท็จ

โดยคดีนี้ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค 1 ได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ อก 16/2566 พิพากษาว่า การกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 ซึ่งมีโทษหนักสุด รวม 46 กระถง จำคุกกระถงละ 1 ปี ปรับกระถงละ 2,000 บาท รวมจำคุก 46 ปี ปรับ 92,000 บาท แต่จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์ ลดโทษกึ่งหนึ่ง เหลือจำคุก 23 ปี ปรับ 46,000 บาท และจำเลยไม่เคยรับโทษมาก่อน จำเลยเข้าใจว่าสามารถนำเงินงบประมาณนอกเวลาราชการที่ได้รับนำไปบริหารจัดการตั้งศูนย์บริการร่วมแบบครบวงจรที่จำเลยรักษาการในตำแหน่งผู้จัดการ ที่ไม่มีอุปกรณ์ใดที่ผู้บังคับบัญชาให้จัดตั้งขึ้นเพื่อบริการนักศึกษาแต่ไม่มีงบประมาณ จำเลยจึงดำเนินการให้เจ้าหน้าที่เบิกเงินทำงานนอกเวลาราชการเป็นเท็จ แล้วนำเงินที่ได้รับไปดำเนินการบริหารจัดการศูนย์บริการร่วมแบบครบวงจร ปัจจุบันจำเลยอายุมากแล้ว การลงโทษจำคุกน่าจะไม่เป็นประโยชน์ จึงให้การลงโทษไว้มีกำหนด 2 ปี

โทษทางวินัย พฤติการณ์ดังกล่าวถือเป็นความผิดทางผิดวินัยอย่างร้ายแรง โดยมหาวิทยาลัย ก. ได้มีคำสั่งมหาวิทยาลัย ก. ลับ ที่ 3107/2559 ลงวันที่ 26 กันยายน 2559 ลงโทษไล่ออกจากราชการกับผู้ถูกกล่าวหาหาดังกล่าวแล้ว ตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน 2559

แนวทาง/มาตรการป้องกันการทุจริต

1. เหตุของแรงจูงใจในคดีนี้ เนื่องจากหน่วยงานได้จัดตั้งศูนย์บริการร่วมแบบครบวงจร เพื่อให้บริการนักศึกษาแต่ไม่มีงบประมาณดำเนินการ ทำให้ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นรักษาการในตำแหน่งผู้จัดการศูนย์บริการร่วมแบบครบวงจร ต้องการเงินเพื่อไปใช้ดำเนินการบริหารจัดการศูนย์บริการฯ ดังนั้น หน่วยงานควรมีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรในการดำเนินงาน ให้นหน่วยงานภายในอย่างเหมาะสมและเพียงพอกับการปฏิบัติงานที่มอบหมายให้ดำเนินการ โดยเฉพาะหน่วยงานที่ต้องให้บริการกับประชาชนหรือผู้รับบริการควรให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก ๆ
2. หน่วยงานอาจนำระบบการลงเวลาปฏิบัติราชการด้วยเครื่องสแกนลายนิ้วมือมาใช้ พร้อมทั้งจัดทำประกาศหรือระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ แนวทาง และวิธีปฏิบัติราชการโดยระบบสแกนลายนิ้วมือ เพื่อประกอบการรายงานการลงเวลาเข้า - ออกการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ ซึ่งจะช่วยให้สามารถตรวจสอบระยะเวลาการปฏิบัติงานในแต่ละวันของเจ้าหน้าที่ได้ ตลอดจนยังช่วยให้สามารถลดปัญหาการทุจริตในการลงเวลาการทำงานของเจ้าหน้าที่ ทั้งปัญหาการลงชื่อและเวลาแทนกัน การสแกนบัตรแทนกันหรือการฝากลงชื่อและเวลาในวิธีการอื่น ๆ
3. ควรเพิ่มขั้นตอนการตรวจสอบหรือสอบถามการทำงานของเจ้าหน้าที่ โดยอาจใช้วิธีการสุ่มตรวจเป็นระยะ ไม่แจ้งล่วงหน้า หรืออาจมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกลางจากบุคคลที่มีได้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

เรื่องที่ 7

เจ้าหน้าที่พัสดุร่วมกันจัดทำเอกสาร ซื้อพัสดุ โดยวิธีเฉพาะเจาะจงอันเป็นเท็จ มิได้มีการส่งมอบพัสดุที่จัดซื้อ

ที่มา : กองปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ 2

พฤติกรรมแห่งการกระทำผิด

นาง ร. ผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่พัสดุ และนาง จ. ผู้ถูกกล่าวหาที่ 2 ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุของสถาบันแห่งหนึ่งได้ร่วมกันจัดทำเอกสารจัดซื้อพัสดุ โดยวิธีเฉพาะเจาะจงกับ บริษัท N จำกัด อันเป็นเท็จ และปลอมลายมือชื่อบุคลากรภายใน ส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งผู้ขอจัดซื้อ/จัดจ้าง หัวหน้ากลุ่ม/ฝ่าย/งาน ผู้อนุมัติขอบเขตงาน ผู้มีอำนาจลงนามและคณะกรรมการตรวจรับ เพื่อเบิกจ่ายเงินให้แก่บริษัท N จำกัด ที่มีนาย อ. สามิ นาง ร. ผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 เป็นกรรมการ ผู้มีอำนาจลงนามผูกพันของบริษัท N จำกัด จำนวน 44 ครั้ง มูลค่าทั้งสิ้น จำนวน 4,386,313.06 บาท โดยมีได้มีการส่งมอบพัสดุ

รูปแบบการทุจริต

1. กระทำการจัดทำเอกสารอันเป็นเท็จ โดยปลอมแปลงลายมือชื่อบุคลากรภายในส่วนราชการ นาง ร. ผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่พัสดุ และนาง จ. ผู้ถูกกล่าวหาที่ 2 ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ ได้ร่วมกันจัดทำเอกสารขออนุมัติจัดซื้อพัสดุ ทั้งที่ฝ่ายบริหารทั่วไปมิได้มีการทักท้วงจำเป็นต้องใช้วัสดุดังกล่าว โดยได้นำรายชื่อบุคลากรภายในส่วนราชการอื่น ๆ ในสถาบันที่มีใช้บุคลากรภายในฝ่าย กำหนดให้เป็นผู้ขออนุมัติจัดซื้อพัสดุในเอกสารขออนุมัติจัดซื้อพัสดุของฝ่าย และได้ปลอมลายมือชื่อบุคลากรภายในส่วนราชการอื่น ๆ ในสถาบันที่มีใช้บุคลากรภายในฝ่ายบริหารทั่วไป และมีใช้ผู้บังคับบัญชาบุคลากรที่มีชื่อเป็นผู้ขออนุมัติจัดซื้อพัสดุไปใส่ในเอกสารขออนุมัติจัดซื้อพัสดุในฐานะหัวหน้ากลุ่ม/ฝ่าย/งาน

2. กระทำการจัดทำเอกสารอันเป็นเท็จ โดยการปลอมแปลงลายมือชื่อหัวหน้าหน่วยงาน ผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 และ 2 ได้ร่วมกันปลอมลายมือชื่อผู้อำนวยการสถาบันลงในเอกสารต่างๆ เช่น เอกสารรายงานผลการพิจารณาและอนุมัติสั่งซื้อ อนุมัติให้จัดซื้อวัสดุจากบริษัท N จำกัด โดยใช้วิธีเฉพาะเจาะจงเอกสารประกาศผู้ชนะการเสนอราคา และคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุใบสั่งซื้อ/สั่งจ้างในระบบ E - GP ให้ผู้รับจ้างลงลายมือชื่อในใบสั่งซื้อ/สั่งจ้าง เป็นต้น ซึ่งหลังจากนั้น ผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 และ 2 ได้นำใบสั่งซื้อ/จ้าง/เช่า ไปยื่นขอออกเลขที่ใบสั่งซื้อ/จ้าง/เช่าในระบบ GFMS ที่งานคลังของกรม โดยมีหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุงานคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือ Token Key เป็นผู้ออกเลขที่ใบสั่งซื้อในระบบ GFMS สำหรับกินเงินงบประมาณในระบบ GFMS เอาไว้ใช้เบิกจ่ายให้แก่บริษัท N จำกัด ตามใบสั่งซื้อ/สั่งจ้าง ให้แก่ฝ่ายพัสดุของสถาบัน

3. บริษัทผู้รับจ้างมิได้มีการส่งมอบพัสดุที่จัดซื้อ ผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 และ 2 ได้นำใบกำกับภาษีใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้ ซึ่งได้ร่วมกันปลอมลายมือชื่อผู้รับสินค้า (กรรมการตรวจรับพัสดุ) ไปประกอบกับใบตรวจรับการจัดซื้อ/จัดจ้างที่จัดทำขึ้นในระบบ E - GP พร้อมออกเลขที่คุมใบตรวจรับพัสดุในระบบ E - GP และได้ร่วมกันปลอมลายมือชื่อคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ทั้งคณะนำไปจัดทำชุดเอกสารเบิกจ่ายงบประมาณให้แก่บริษัท N จำกัด ที่มีนาย อ. สามี นาง ส. เป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพัน โดยมิได้มีการจัดส่งพัสดุตามใบสั่งซื้อ/สั่งจ้างให้แก่สถาบัน จากนั้นผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 และ 2 จึงได้นำเอกสารใบสั่งซื้อ/จ้าง/เช่า ไปให้งานคลังของกรม ลงข้อมูลการตรวจรับพัสดุในระบบ GFMS และออกเลขที่ตรวจรับพัสดุในระบบ GFMS

4. จัดซื้อพัสดุในแต่ละครั้งไม่เกิน 100,000 บาท เพราะไม่ต้องจัดทำราคากลางพัสดุ ทำให้จัดซื้อพัสดุได้ในราคาที่แพงกว่าท้องตลาด ผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 และ 2 ได้จัดซื้อพัสดุในแต่ละครั้งไม่เกิน 100,000 บาท เพราะไม่ต้องจัดทำราคากลางพัสดุ ทำให้จัดซื้อพัสดุได้ในราคาที่แพงกว่าท้องตลาด อีกทั้งอยู่ในอำนาจผู้อำนวยการสถาบันในการอนุมัติให้จัดซื้อพัสดุด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง ตามกฎกระทรวงกำหนดวงเงินการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ วงเงินการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ทำข้อตกลงเป็นหนังสือและวงเงินการจัดซื้อจัดจ้าง ในการแต่งตั้งผู้ตรวจรับพัสดุ พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 56 (2) (v) นอกจากนี้ จากการตรวจสอบข้อมูลการจัดซื้อพัสดุกับบริษัท N จำกัด ย้อนหลัง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 - 2566 พบว่า สถาบันแห่งนี้ได้มีการจัดซื้อพัสดุกับบริษัทดังกล่าว รวมทั้งสิ้น

จำนวน 440 ครั้ง มูลค่า 27,605,382.00 บาท อีกทั้ง ได้ตรวจพบว่า สถาบันแห่งนี้ได้มีการจัดซื้อพัสดุกับบริษัท G จำกัด ที่มี นาง ร. ผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 เป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันของบริษัทดังกล่าวด้วยเช่นกัน โดยพบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 - 2566 สถาบันแห่งนี้ ได้มีการจัดซื้อพัสดุกับบริษัทดังกล่าว รวมทั้งสิ้นจำนวน 280 ครั้ง มูลค่า 23,755,504.40 บาท ซึ่งขัดกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 13

บทลงโทษ

โทษทางอาญา ผู้ถูกกล่าวหามีความผิดตามกฎหมาย ดังนี้

1. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 มาตรา 86 มาตรา 151 มาตรา 161 มาตรา 157
2. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 172
3. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 13 มาตรา 56 (2) (V) มาตรา 120

โทษทางวินัย พฤติการณ์ดังกล่าวถือเป็นความผิดวินัยตาม

1. กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. 2556 ข้อ 5 ข้อ 78 (2) ข้อ 83 ข้อ 84
2. กฎกระทรวงกำหนดวงเงินการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีเฉพาะเจาะจง วงเงินการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ทำข้อตกลงเป็นหนังสือ และวงเงินการจัดซื้อจัดจ้างในการแต่งตั้งผู้ตรวจรับพัสดุ พ.ศ. 2560
3. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ข้อ 24 (1) ข้อ 25 ข้อ 30
4. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 5 ข้อ 27 ข้อ 79

แนวทาง/มาตรการป้องกันการทุจริต

1. พัฒนาระบบ E - GP ให้รองรับการเชื่อมโยงข้อมูลบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร กรมการปกครองและฐานข้อมูลผู้ประกอบการที่ลงทะเบียนเป็นคู่ค้ากับภาครัฐ กรมบัญชีกลาง สำหรับใช้ในการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการกับบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง โดยนำวัฒนธรรมปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการวิเคราะห์ เปรียบเทียบ และเชื่อมโยงข้อมูลบุคคลดังกล่าวกับฐานข้อมูลภาครัฐให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 5 ข้อ 27 ข้อ 79

2. พัฒนาระบบ E - GP ให้เป็นระบบออนไลน์ สำหรับใช้ในการบันทึกภาพถ่ายการตรวจรับพัสดุแบบเป็นปัจจุบัน (Real-time) พร้อมทั้งพัฒนาระบบยืนยันตัวตน คณะกรรมการตรวจรับพัสดุด้วยระบบสแกนลายนิ้วมือหรือสแกนใบหน้า ป้องกันมิให้มีการนำบุคคลอื่นไปตรวจรับพัสดุแทนคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ

3. ในการจัดซื้อพัสดุโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ผู้ขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้างต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการขอจัดซื้อจัดจ้างประกอบการขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้างทุกครั้ง เนื่องจากข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าวปรากฏว่า ผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 และ 2 ได้ร่วมกันจัดทำเอกสารขออนุมัติจัดซื้อพัสดุกึ่งที่ฝ่ายบริหารทั่วไปได้มีการทักท้วงที่จำเป็นต้องใช้วัสดุดังกล่าว อีกทั้งไม่ปรากฏพยานหลักฐานอยู่ในเอกสารประกอบการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

4. ควรมีการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารอย่างรัดกุม ในขั้นตอนการออกเลขที่ใบสั่งซื้อ/จ้าง/เช่า ในระบบ GFMIS และเบิกจ่ายเงินงบประมาณให้แก่ผู้ประกอบการ งานคลัง และฝ่ายการเงิน ควรจัดให้มีการตรวจสอบเอกสารที่ฝ่ายพัสดุส่งให้แก่งานคลังและฝ่ายการเงิน ให้ครบถ้วนถูกต้อง เช่น หัวหน้ากลุ่ม/ฝ่าย/งาน ที่มีการขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้างควรเป็นผู้บังคับบัญชาบุคลากรที่มีชื่อเป็นผู้ขออนุมัติจัดซื้อพัสดุ วัสดุที่ขออนุมัติจัดซื้อควรสอดคล้องกับการกิจส่วนราชการ ซึ่งได้เสนอความต้องการจัดซื้อพัสดุในการจัดทำหนังสือบันทึกข้อความสำหรับใช้ภายในส่วนราชการ และควรจัดให้มีการออกเลขที่หนังสือให้ครบถ้วนทุกฉบับ เพราะข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าวปรากฏว่า ได้มีการนำเลขที่หนังสือบันทึกข้อความไปเวียนใช้กับเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อพัสดุนับอื่น ๆ (ใช้เลขที่หนังสือซ้ำ) และได้มีการจัดทำหนังสือบันทึกข้อความที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อพัสดุดังกล่าว โดยมีได้มีการออกเลขที่หนังสือบันทึกข้อความ

เรื่องที่ 8

เจ้าหน้าที่ปลอมแปลงลายมือเพื่อเบิกจ่าย ค่าตอบแทนกรรมการตัดสินกีฬา

ที่มา : กองปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ 4

พฤติกรรมแห่งการกระทำผิด

1. คดีนี้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งนักพัฒนาสังคม สำนักงานเขตแห่งหนึ่งของ กรุงเทพมหานคร มีหน้าที่รับผิดชอบสโมสรกีฬาของเขต ควบคุม ดูแลอาสาสมัครลานกีฬา จัดแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ ได้จัดทำฎีกาจัดซื้อจัดจ้างและเบิกค่าใช้จ่ายในโครงการส่งเสริมกิจกรรมสโมสรกีฬาและลานกีฬา ประจำปีงบประมาณ 2555 และเป็นผู้ยืมเงินคดรองราชการ เพื่อใช้จ่ายในการแข่งขันกีฬา โดยผู้ถูกกล่าวหาได้มีการเบิกจ่ายค่าตอบแทนกรรมการตัดสินกีฬา เทเบิลเทนนิส จำนวน 4 คน ๆ ละ 2,000 บาท รวม 8,000 บาท แต่บุคคลผู้มีชื่อเป็นกรรมการตัดสินกีฬา 2 คน ได้ให้ถ้อยคำยืนยันว่า ไม่เคยเป็นผู้ตัดสินกีฬาดังกล่าว และลายมือชื่อในใบสำคัญรับเงินค่าตอบแทน ไม่ใช่ลายมือของตนเอง พนักงาน ป.ป.ท. จึงได้ส่งลายมือชื่อของบุคคลทั้งสองดังกล่าวไปยังสถาบันนิติวิทยาศาสตร์เพื่อตรวจสอบลายนิ้วมือ พบว่าลายมือชื่อดังกล่าว ไม่ใช่ลายมือชื่อของบุคคลทั้งสอง

2. ผู้ถูกกล่าวหาให้การโดยยอมรับว่าเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ และเป็นผู้ทำสัญญา ยืมเงิน โดยได้มอบเงินค่ากรรมการตัดสินกีฬาทั้งหมด 8,000 บาท ดังกล่าว ให้กับนาย ส. ตำแหน่งเจ้าหน้าที่อาสาสมัครลานกีฬา เพื่อนำไปจ่ายเงินให้กับกรรมการตัดสินกีฬา เทเบิลเทนนิสและดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารใบสำคัญรับเงิน รวมทั้งได้ส่งมอบเอกสารใบสำคัญการจ่ายเงินที่มีกรรมการตัดสินกีฬาลายมือชื่อแล้วให้กับผู้ถูกกล่าวหา จากนั้นผู้ถูกกล่าวหาจึงได้รวบรวมเอกสารส่งใช้เงินยืมเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อดำเนินการขอใช้เงินยืมต่อไป โดยอ้างว่าตนเองไม่ได้เกี่ยวข้องกับการเงินแต่อย่างใด

3. จากการตรวจสอบคำสั่งสำนักงานเขตแห่งหนึ่ง ที่ 357/2554 ลงวันที่ 27 กันยายน 2554 เรื่อง จ้างและแต่งตั้งอาสาสมัครผู้ปฏิบัติงานด้านลานกีฬา แต่งตั้งอาสาสมัครลานกีฬา จำนวน 4 ราย โดยนาย ส. คือ บุคคลซึ่งเป็นอาสาสมัครลานกีฬาที่ถูกกล่าวอ้างจากผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้จ่ายเงินให้กับกรรมการตัดสินกีฬาดังกล่าว มีหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติราชการ

เกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมกีฬาเท่านั้น ไม่ได้มีหน้าที่โดยตรงในการเบิกจ่ายเงินให้กับกรรมการตัดสินกีฬา ประกอบกับบุคคลในลำดับที่ 1 ก็ให้การว่าอาสาสมัครลานกีฬาเป็นเพียงลูกจ้างรายวัน ไม่มีอำนาจและหน้าที่ถือเงินแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม กรณีนี้ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้รับผิดชอบโครงการและเป็นผู้ยืมเงินทดรองราชการ จึงเป็นผู้มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการหรือรักษาเงินยืมทดรองราชการ โดยต้องส่งใช้เงินยืมให้ครบถ้วนถูกต้องตามความเป็นจริงหลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินการ

รูปแบบการทุจริต

ผู้ถูกกล่าวหาทำหน้าที่รับผิดชอบสโมสรกีฬาของเขตแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานครควบคุมดูแลอาสาสมัครลานกีฬา จัดแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ ได้จัดทำฎีกาจัดซื้อจัดจ้างและเบิกค่าใช้จ่ายในโครงการ และเป็นผู้ยืมเงินทดรองราชการเพื่อใช้จ่ายในการแข่งขันกีฬา รวมทั้งได้เบิกจ่ายค่าตอบแทนกรรมการตัดสิน จำนวน 4 คน ๆ ละ 2,000 บาท รวม 8,000 บาท แต่บุคคลผู้มีชื่อเป็นกรรมการตัดสินกีฬา 2 คน ยืนยันว่าไม่เคยเป็นผู้ตัดสินกีฬาดังกล่าว และลายมือชื่อในใบสำคัญรับเงินค่าตอบแทนไม่ใช่ลายมือของตนเอง ดังนั้น การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นการปลอมแปลงลายมือชื่อ เพื่อเบิกเงินค่าตอบแทนของกรรมการตัดสินกีฬา จำนวน 2 คน มูลค่าความเสียหายรวมเป็นเงิน จำนวน 4,000 บาท (สี่พันบาทถ้วน) เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนกรรมการตัดสินกีฬาแล้วเบียดบังเงินดังกล่าวไปเป็นของตนเอง

บทลงโทษ

โทษทางอาญา ผู้ถูกกล่าวหาที่มีความผิดตามกฎหมาย ประกอบด้วย

1. ประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้

(1) **มาตรา 147** ความผิดฐานเจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์

(2) **มาตรา 157** ความผิดฐานเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่

โดยมิชอบ

(3) **มาตรา 162** ความผิดฐานเจ้าพนักงานรับรองเอกสารเท็จ

2. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. 2542 ดังนี้

มาตรา 123/1 เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

โดยคดีนี้ ศาลทุจริตและประพฤติมิชอบกลางได้พิพากษาว่า การกระทำของจำเลยเป็นการกระทำอันเป็นกรรมเดียว เป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษฐานเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใด เบียดบังทรัพย์นั้นเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นเสีย ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุก 5 ปี และให้จำเลยคืนหรือชดใช้เงิน จำนวน 4,000 บาท ให้แก่กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผู้เสียหาย

โทษทางวินัย พุดติการณดังกล่าวถือเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2554 ประกอบมาตรา 85 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

แนวทาง/มาตรการป้องกันการทุจริต

1. การจัดโครงการหรือกิจกรรมใด ๆ ซึ่งจะต้องมีการเชิญบุคคลมาเป็นกรรมการตัดสิน กีฬาอันมีการจ่ายเงินค่าตอบแทน ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจ่ายค่าตอบแทนหรือ คณะกรรมการตรวจการจ่ายค่าตอบแทนอย่างน้อย 3 คน เพื่อมาช่วยพิจารณาตรวจสอบ การแข่งขันกีฬาดังกล่าวในแต่ละวัน ว่ามีการตัดสินที่فافังจริง โดยบุคคลที่มาเป็นกรรมการ ต้องเป็นบุคคลคนเดียวกับบุคคลที่รับค่าตอบแทน และมีการรายงานผลการตรวจสอบ พร้อมพยานหลักฐาน เช่น ภาพถ่ายการแข่งขันกีฬา ภาพบุคคลที่เป็นกรรมการตัดสินกีฬา เป็นต้น เพื่อให้มีบุคคลที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ และเป็นการลดช่องว่างไม่ให้เกิดการทุจริตต่อไป
2. หน่วยงานอาจนำระบบการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Net Banking) เข้ามาใช้ในการรับหรือเบิกจ่ายเงินให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินหรือค่าตอบแทนโดยตรง เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบรายการทางการเงินได้
3. หน่วยงานควรมีการจัดทำสื่อและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจและ สร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรในเรื่องกฎระเบียบและโทษจากการทุจริต ทั้งทางปกครอง วินัย และอาญา รวมทั้งมีกรณีศึกษาหรือตัวอย่างพฤติกรรมที่เคยถูกลงโทษทางวินัยและอาญา ให้แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานได้รับทราบผ่านช่องทางต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร

เรื่องที่ 9

การทุจริตค่าเบี้ยเลี้ยงทหาร

ที่มา : สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 2

พฤติกรรมแห่งการกระทำผิด

ผู้ถูกกล่าวหา มีหน้าที่เบิกจ่ายเงินเบี้ยเลี้ยงฝึก ได้ทำการเบิกเงิน จำนวน 14 ฎีกา เพื่อเบิกเงิน นำมาจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ทหารเป็นเบี้ยเลี้ยงฝึก จากการตรวจสอบพบว่า มีเจ้าหน้าที่ทหาร จำนวน 115 ราย ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยเลี้ยงฝึกดังกล่าว ยังไม่ได้รับเงิน โดยผู้ถูกกล่าวหา ยอมรับว่าได้เก็บเงินจำนวนนี้ไว้เป็นค่าใช้จ่ายในแผนกการเงินฯ ไม่ได้ส่งคืนตามระเบียบแต่อย่างใด กรณีการเก็บเงินเบี้ยเลี้ยงฝึกไว้โดยไม่นำส่งคืนเป็นการกระทำที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบการเงินฯ กำหนดให้เก็บรักษาเงินที่ไม่มีผู้มาขอรับไว้ จะต้องนำส่งคืนคลังภายใน 25 วันทำการ ภายหลังพบว่า มีฎีกาเบิกเงิน จำนวน 7 ฎีกา สูญหายไปไม่สามารถตรวจสอบได้

รูปแบบการทุจริต

1. ผู้ถูกกล่าวหา ขณะปฏิบัติหน้าที่หัวหน้านายทหารการเงิน มีหน้าที่ควบคุมกำกับดูแล การเบิก การรับจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการบัญชีตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการเงิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2541 อาศัยโอกาสที่ตนเองมีตำแหน่งหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์ ที่สมควรได้สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ด้วยการเบียดบังเงินเบี้ยเลี้ยงฝึกและเงินเดือนตกเบิกทหาร กองประจำการของผู้มีสิทธิได้รับไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวหรือของผู้อื่นโดยทุจริต
2. จากการตรวจสอบพบว่า มีเจ้าหน้าที่ทหาร จำนวน 115 ราย เป็นผู้มีสิทธิได้รับเงิน เบี้ยเลี้ยงฝึกดังกล่าวยังไม่ได้รับเงิน ภายหลังพบว่า มีฎีกาเบิกเงิน จำนวน 7 ฎีกา สูญหายไป ไม่สามารถตรวจสอบได้ โดยผู้ถูกกล่าวหา ยอมรับว่าได้เก็บเงินจำนวนนี้ไว้เป็นค่าใช้จ่ายในแผนกการเงินฯ ไม่ได้ส่งคืนตามระเบียบแต่อย่างใด กรณีการเก็บเงินเบี้ยเลี้ยงฝึกไว้โดยไม่นำส่งคืน เป็นการกระทำที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบการเงินฯ กำหนดให้เก็บรักษาเงินที่ไม่มีผู้มาขอรับไว้ว่าจะต้องนำส่งคืนคลังภายใน 25 วันทำการ

บทลงโทษ

การกระทำของผู้ถูกกล่าวหา มีความผิดตามกฎหมายและระเบียบ ดังนี้

1. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147, 157, 158 และ 161
2. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 123/1
3. ข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการเงิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2541
4. พระราชบัญญัติทหาร พ.ศ. 2521 มาตรา 15
5. พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พ.ศ. 2476 มาตรา 7
6. มติสภากลาโหม ครั้งที่ 3/07 เมื่อวันที่ 26 มิ.ย. 2507 (ตามหนังสือ สม. ลับ ที่ กท 0201/ว 13738 ลงวันที่ 8 กรกฎาคม 2507)

คดีนี้คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติเป็นเอกฉันท์วินิจฉัยชี้มูลความผิดผู้ถูกกล่าวหา ดังนี้

โทษทางอาญา เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147, 157, 158 และ 161 ต่อมาพนักงานอัยการศาลทหารมณฑลทหารบกที่ 19 จังหวัดสระแก้ว ได้มีความเห็นสั่งฟ้องผู้ถูกกล่าวหา และให้นำตัวผู้ถูกกล่าวหาไปฟ้อง ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลทหาร

โทษทางวินัย เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง โดยผู้ถูกกล่าวหาได้ลาออกจากราชการก่อนถูกดำเนินคดี

แนวทาง/มาตรการป้องกันการทุจริต

1. การควบคุมและตรวจสอบโดยหน่วยงานภายใน หน่วยงานต้นสังกัด โดยผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจะต้องดำเนินการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบอย่างรัดกุม ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งของการทุจริตในครั้งนี้ เนื่องจากผู้บังคับบัญชา ผู้มีอำนาจหน้าที่ ไม่ได้ตรวจสอบควบคุมกำกับดูแล ทำให้เปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาอาศัยโอกาสที่ตนเองมีหน้าที่กระทำความผิด ไม่มีการตรวจสอบการรับเงินและนำส่งเงินตามระเบียบของทางราชการ
2. การควบคุมและตรวจสอบโดยหน่วยงานภายนอก หน่วยงานตรวจสอบและควบคุมกำกับดูแล เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ท. ควรมีมาตรการป้องกันการทุจริต โดยเข้าตรวจสอบให้คำแนะนำในเชิงบวก มีการสุ่มตรวจเป็นครั้งคราวอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งอาจจะไม่กำหนดวงรอบการตรวจสอบที่แน่ชัด เพื่อต้องการให้หน่วยรับการตรวจมีความพร้อมในการรอรับการตรวจสอบอยู่ตลอดเวลา เป็นการลดโอกาสในการกระทำความผิด

เรื่องที่ 10

พนักงานมหาวิทยาลัย
ยักยอกเงินค่าธรรมเนียม

ที่มา : สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 7

พฤติกรรมแห่งการกระทำผิด

คดีนี้เกิดในพื้นที่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม โดยผู้ถูกกล่าวหาเป็นพนักงานของมหาวิทยาลัย ตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ผู้ถูกกล่าวหาทำหน้าที่รับชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ให้กับมหาวิทยาลัย ได้ทำการรับเงินและออกใบเสร็จรับเงินให้กับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยและนักศึกษามหาวิทยาลัย จากนั้นได้ทำการยกเลิกใบเสร็จรับเงินรวมทั้งสิ้น 26 รายการ เป็นเงินรวม 397,670 บาท โดยใช้รหัสจากระบบการเงินของผู้ถูกกล่าวหาเองและใช้รหัสของนาย ส. และได้แจ้งให้นาย ว. ผู้ดูแลระบบสารสนเทศระบบและวิวัฒ (REG) เรียกคืนสถานะการยกเลิกใบเสร็จรับเงินกลับมาดังเดิม จากนั้นผู้ถูกกล่าวหาได้เบิกเงินเงินสด จำนวน 397,670 บาท ชำรงตัน ไปใช้เพื่อประโยชน์ตนเอง โดยทยอยเบิกเงินจำนวน 26 ครั้ง

รูปแบบการทุจริต

บุคคลที่กระทำการทุจริตมีตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ใช้วิธีทุจริตเงินโดยการยกเลิกใบเสร็จและยักยอกเงินสดออกไป เมื่องานการเงินและบัญชีตรวจสอบรายงานสถานะประจำวัน จึงตรวจสอบไม่พบความผิดปกติ เนื่องจากสถานะในระบบการเงินกับเงินสดที่ได้นำมาส่งมหาวิทยาลัยเป็นจำนวนยอดเงินที่ตรงกัน แต่หลังจากปิดบัญชีประจำวันแล้ว บุคคลที่กระทำการทุจริต จะแจ้งให้ผู้ดูแลระบบสารสนเทศระบบและวิวัฒ (admin) ทำการแก้ไขสถานะให้กลับมาเป็นการรับเงินสด และมีสถานะไม่ค้างชำระหนี้ค่าธรรมเนียมการศึกษา

บทลงโทษ

โทษทางอาญา ผู้ถูกกล่าวหาที่มีความผิดตามกฎหมาย ประกอบด้วย

1. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. 2542 ดังนี้

มาตรา 123/1 เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

2. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. 2561 ดังนี้

มาตรา 172 เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

โทษทางวินัย พฤติการณ์ดังกล่าวถือเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้ตนเองได้รับประโยชน์ที่มีควรได้ และไม่รักษาชื่อเสียงของตน และไม่รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน เป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 39 วรรคสาม และมาตรา 44 วรรคสอง

โดยคดีนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้มีมติในคราวการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ท. ครั้งที่ 88/2566 เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2566 ได้วินิจฉัยชี้มูลความผิดอาญาและวินัยตามที่เสนอแล้ว

แนวทาง/มาตรการป้องกันการทุจริต

1. นำเสนอแผนประยุภกรรมให้กับผู้บริหารของมหาวิทยาลัยได้รับทราบเกี่ยวกับพฤติการณ์การกระทำการทุจริตที่ตรงพบ และนำมาจัดทำรูปแบบมาตรการป้องกันการทุจริตเพื่ออุดช่องว่างการทุจริต
2. หน่วยงานอาจเพิ่มจำนวนของผู้ดูแลระบบสารสนเทศงานทะเบียนและวัดผล (REG) เพื่อช่วยตรวจสอบเหตุผลและความจำเป็นในการเรียกคืนสถานะการยกเลิกใบเสร็จรับเงินให้มีความถูกต้องและละเอียดรอบคอบมากขึ้น
3. หน่วยงานอาจเพิ่มขั้นตอนการตรวจสอบหรือสอบทานการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการรับเงิน อาจใช้วิธีการสุ่มตรวจเป็นระยะ โดยไม่แจ้งล่วงหน้า

เรื่องที่ 11

การทุจริตซื้อใบกำกับภาษีน้ำมันเชื้อเพลิง

ที่มา : สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9

พฤติกรรมแห่งการกระทำผิด

1. ผู้ถูกกล่าวหา กับพวก ได้ขออนุมัติเดินทางไปราชการ และตามระเบียบกรม ท. ว่าด้วยการใช้ การเก็บรักษา และการซ่อมบำรุงเรือราชการ พ.ศ. 2549 หมวด 3 การจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง และน้ำมันหล่อลื่น ข้อ 26 ที่กำหนดให้การเบิกจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเรือที่ออกปฏิบัติงานหรือปฏิบัติราชการอื่น ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงหรือที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดถึงการใช้เรือ การรายงานการใช้เรือและน้ำมันเชื้อเพลิงด้วย

2. ต่อมาผู้ถูกกล่าวหา กับพวก ได้ขออนุมัติแต่งตั้งเจ้าหน้าที่พัสดุและคณะกรรมการตรวจรับพัสดุตามระเบียบฯ ต่อผู้บังคับบัญชาในคราวเดียวกัน และได้รับการอนุมัติ จากนั้นในระหว่างการเดินทางไปราชการ ผู้ถูกกล่าวหา กับพวก ได้ซื้อใบกำกับภาษีน้ำมันเชื้อเพลิงจากสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง โดยไม่ได้จัดซื้อน้ำมันเพื่อใช้กับเรือที่ขอเบิกไปใช้ในราชการ แต่กลับทำการตรวจรับน้ำมันเชื้อเพลิงอันเป็นเท็จและเบียดบังเงินไปเป็นประโยชน์ของตน

3. เมื่อสำนักงาน ป.ป.ท. ได้รับเรื่องร้องเรียน จึงได้มีหนังสือขอให้สำนักงานสรรพากรพื้นที่ทำการตรวจยืนยันใบกำกับภาษีที่ผู้ถูกกล่าวหาได้นำมาเบิกในการเดินทางไปราชการดังกล่าวของผู้ถูกกล่าวหา จากการตรวจสอบของสำนักงานสรรพากรพื้นที่พบว่า ใบกำกับภาษีดังกล่าวมิได้มีการซื้อขายกันจริง โดยมีพนักงานสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงนำใบกำกับภาษีที่สถานีบริการได้ออกให้กับบุคคลอื่นไปก่อนหน้าแล้ว และพนักงานนำคู่ฉบับอีกใบนำมาขายให้กับผู้ถูกกล่าวหา กับพวก

รูปแบบการทุจริต

ผู้ถูกกล่าวหา กับพวกได้รับอนุมัติให้เดินทางไปราชการ และได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่พัสดุ และกรรมการตรวจรับพัสดุ เพื่อตรวจรับน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในการเดินทางไปราชการ และได้อาศัย โอกาสที่ตนมีหน้าที่ซื้อใบกำกับภาษีน้ำมันเชื้อเพลิง แล้วนำมาเบิกโดยทุจริตเป็นเหตุให้ราชการ ได้รับความเสียหาย จำนวน 50,340 บาท

บทลงโทษ

การกระทำของผู้ถูกกล่าวหา มีความผิดตามกฎหมายและระเบียบ ดังนี้

1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. ระเบียบกรม ก. ว่าด้วยการใช้ การเก็บรักษา และการซ่อมบำรุงเรือราชการ พ.ศ. 2549

ผู้ถูกกล่าวหา มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้

1. มาตรา 147 “ความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานเบียดบังทรัพย์” ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท
2. มาตรา 157 “ความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ” ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
3. มาตรา 162 “ความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานทำเอกสารอันเป็นเท็จ” ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

แนวทาง/มาตรการป้องกันการทุจริต

1. ในการตรวจสอบเกี่ยวกับการจัดซื้อน้ำมันเชื้อเพลิง หากพบว่ามี ความผิดปกติหรือมีการจัดซื้อจริงหรือไม่ควรมีหนังสือแจ้งให้กับสำนักงานสรรพากรที่รับผิดชอบพื้นที่สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงทำการ “ตรวจยืนยันใบกำกับภาษี” เพื่อประกอบการตรวจสอบทุกกรณีเพื่อทราบข้อเท็จจริงว่าใบกำกับภาษีดังกล่าว มีการซื้อขายน้ำมันกันจริงหรือไม่ และป้องปรามไม่ให้สถานีน้ำมันเชื้อเพลิงขายใบกำกับภาษีทั้งที่ไม่มีได้ซื้อขายน้ำมันกันจริง

2. เห็นควรให้สำนักงาน ป.ป.ท. จัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) กับบริษัทฯ จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง ในการป้องกันการซื้อขายใบกำกับภาษี หรือออกใบกำกับภาษีเกินกว่ามูลค่าการซื้อขายจริง เพื่อป้องกันการทุจริตทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

เรื่องที่ 12

**ผู้อำนวยการกองคลังและปฏิบัติหน้าที่
หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุเรียกเงินจาก
ผู้ควบคุมงานของบริษัทและผู้รับจ้าง
ให้นำเงินสดมาแลกกับเช็คค่าจ้างเพื่อเป็น
การตอบแทนการเบิกจ่ายเงินค่าจ้าง**

ที่มา : สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 8

พฤติกรรมแห่งการกระทำผิด

คดีนี้ผู้ถูกกล่าวหาที่มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบ วินิจฉัย สั่งการในหน่วยงานคลัง ควบคุมตรวจสอบงานการเงินและบัญชี การรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การขออนุมัติเบิกเงิน งบประมาณ และปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุควบคุมการปฏิบัติงาน การพัสดุและการจัดซื้อจัดจ้าง จนเกิดเหตุปัญหาคดีการนี้ ดังนี้

1. เมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) แห่งหนึ่งในจังหวัดภูเก็ต ได้จัดจ้าง บริษัท ป. จำกัด ให้จัดทำตู้ไม้เก็บเอกสารและงานกรรณัง จำนวน 1 ชุด เป็นเงิน 149,500 บาท และจ้างเหมาจัดซื้อแท่นบรรยาย จำนวน 2 ตัว เป็นเงิน 58,000 บาท ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ติดต่อกับนาย ม. ผู้ควบคุมงานของบริษัท ป. จำกัด ในการจัดจ้างทำตู้ไม้เก็บเอกสารและงานกรรณัง และติดต่อกับนาย ศ. ช่างผู้ออกแบบของบริษัทฯ เพื่อพูดคุยรายละเอียดงานจ้างและการเสนอราคา โดยผู้ถูกกล่าวหาได้พูดคุยขอเงินค่าดำเนินการในการจัดทำตู้ไม้เก็บเอกสารและให้ผู้รับจ้างทำใบเสนอราคาภายในวงเงิน 150,000 บาท แต่ได้รับค่าจ้างจริง 130,000 บาท โดยแจ้งว่าเงินส่วนที่เหลือเป็นค่าดำเนินการ ต่อมาได้มีการทำสัญญาจ้างและบันทึกตกลงการซื้อขาย

2. หลังจากได้ส่งมอบงานแล้ว ประมาณปลายเดือนกันยายน 2560 ผู้ถูกกล่าวหาได้โทรศัพท์เรียกเงินจากนาย ม. ผู้ควบคุมงาน จำนวน 30,000 บาท จากงานจัดทำตู้ไม้เก็บเอกสาร และเรียกเงินจำนวน 15,000 บาท จากงานแท่นบรรยาย ซึ่งรวมเป็นเงินมูลค่าความเสียหายจำนวน 45,000 บาท (สี่หมื่นห้าพันบาทถ้วน) โดยผู้ถูกกล่าวหาพูดว่า “ให้นำเงินสดมาแลกกับเช็ค หากไม่นำเงินสดมามอบให้ การจ่ายเงินค่าจ้างอาจต้องล่าช้าออกไป” ต่อมาในวันที่ 3 ตุลาคม 2560 นางสาว อ. กรรมการผู้จัดการบริษัท ป. จำกัด และผู้ควบคุมงาน ได้เดินทางเข้าพบผู้ถูกกล่าวหาที่ อบต. โดยนางสาว อ. ได้มอบเงิน ซึ่งบรรจุในซองที่เตรียมมา จำนวน 30,000 บาท ให้กับผู้ถูกกล่าวหา เมื่อผู้ถูกกล่าวหาได้รับเงินไปแล้ว ผู้ถูกกล่าวหาจึงได้มอบเช็คจำนวน 2 ฉบับ ให้กับนางสาว อ.

รูปแบบการทุจริต

ผู้ถูกกล่าวหา มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบ วินิจฉัย สั่งการในหน่วยงานคลัง ควบคุม ตรวจสอบ งานการเงินและบัญชี การรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การขออนุมัติเบิกเงินงบประมาณ และปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ มีหน้าที่ควบคุมการปฏิบัติงานการพัสดุและการจัดซื้อจัดจ้าง ในระหว่างเดือนกันยายน 2560 ถึงวันที่ 3 ตุลาคม 2560 อบต. แห้งหนึ่งในจังหวัดภูเก็ต ได้จัดซื้อ จัดจ้างตู้ไม้เก็บเอกสารและงานกรรณัง จำนวน 1 ชุด และจัดซื้อแท่นบรรยาย จำนวน 2 ตัว กับบริษัทแห่งหนึ่งซึ่งเป็นผู้รับจ้าง ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการเรียกรับเงินจากผู้ควบคุมงาน ของบริษัทฯ เพื่อเป็นการตอบแทนการเบิกจ่ายเงินค่าจ้างทำตู้ไม้เก็บเอกสารและงานกรรณังและแท่นบรรยาย แล้วเบียดบังเงินดังกล่าวไปเป็นของตนเอง

บทลงโทษ

โทษทางอาญา การกระทำของผู้ถูกกล่าวหา มีความผิดตามกฎหมาย ดังนี้

1. ประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้

(1) มาตรา 149 ความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานของรัฐเรียกรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือประหารชีวิต

(2) มาตรา 157 ความผิดฐานเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

2. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ดังนี้

(1) มาตรา 123/1 เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

(2) **มาตรา 123/2** เจ้าหน้าที่ของรัฐเรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่

โทษทางวินัย พฤติการณ์ดังกล่าวถือเป็นความผิดทางผิดวินัยอย่างร้ายแรง กล่าวคือเป็นพนักงานส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองได้รับประโยชน์ที่มีควรได้ตามข้อ 7 บรรดาสมา ของประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดภูเก็ต เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวน การลงโทษทางวินัย พ.ศ. 2558

แนวทาง/มาตรการป้องกันการทุจริต

1. หน่วยงานไม่ควรมอบหมายให้บุคคลคนเดียวกับปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องการเงินที่ซับซ้อนกันหลายหน้าที่ อันเป็นช่องทางทำให้เกิดการทุจริตได้ง่าย โดยกรณีนี้ผู้ถูกกล่าวหา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติจ่ายเงิน รวมทั้งมีหน้าที่ควบคุม กำกับด้านการเงินและบัญชี ด้านพัสดุ และการจัดซื้อจัดจ้าง ได้พบปะพูดคุยกับผู้รับจ้างโดยตรงเป็นการส่วนตัว เป็นโอกาสที่จะมีการเจรจาต่อรองเกี่ยวกับการเสนอราคาในการซื้อจัดจ้าง การจ่ายเงิน รวมถึงโอกาสที่จะมีการเจรจาถึงการว่าจ้างผู้รับจ้างในโครงการต่อ ๆ ไปของหน่วยงาน ซึ่งประเด็นดังกล่าวจะเป็นโอกาสให้มีการเรียกรับเงินเกิดขึ้น

2. ผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการเงินและบัญชี ด้านพัสดุ และการจัดซื้อจัดจ้าง จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด หากพบว่าไม่สามารถปฏิบัติงานได้ เนื่องจากมีการแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ หรือไม่เป็นไปตามระเบียบที่กำหนด เพราะถูกผู้บังคับบัญชาสั่งการให้ทำ ต้องทำหนังสือโต้แย้งหรือให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งหรือให้ยืนยันคำสั่ง หรือแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบถึงเบาะแส ข้อมูล หรือข้อเท็จจริงภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้กระทำนั้น ซึ่งเป็นไปตามมาตรา 134 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ที่กำหนดให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

3. หน่วยงานอาจมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ด้านการเงินและบัญชี ด้านพัสดุ และการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้เรียนรู้งานในหน้าที่อื่นได้อย่างหลากหลาย และเป็นการป้องกันการทุจริตจากการใช้ช่องว่างในการปฏิบัติงานหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าวเป็นเวลานาน

4. หน่วยงานควรมีการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในกระบวนการงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง รวมทั้งวางแผนและกำหนดให้มีระบบการควบคุมภายในที่รัดกุม อาจใช้วิธีการสุ่มตรวจเป็นระยะ โดยไม่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบล่วงหน้า หรืออาจมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกลางจากบุคคลที่มีได้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปฏิบัติงานเข้าร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

เรื่องที่ 13 การจ้างเหมาติดตั้งเครื่องปรับอากาศ แต่ไม่มีการติดตั้งจริง

ที่มา : กองปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ 5

พฤติกรรมแห่งการกระทำผิด

คดีนี้ได้มีผู้ถูกกล่าวหา 5 ราย ร่วมกันทุจริตโครงการจ้างเหมาติดตั้งเครื่องปรับอากาศ จำนวน 1 เครื่อง ราคา 50,000 บาท โดยกำหนดติดตั้ง ณ ห้องกั้นตกรรมของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแห่งหนึ่ง โดยผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 เสนอขออนุมัติจ้างเหมาติดตั้งเครื่องปรับอากาศและข่มขู่ให้ผู้ถูกกล่าวหาที่ 2 ลงนามในเอกสารจ้างเหมาและเช็คเปล่าที่มีได้ลงจำนวนเงินไว้ ต่อมาจึงข่มขู่ให้ผู้ถูกกล่าวหาที่ 3 - 5 ลงนามในเอกสารตรวจรับเครื่องปรับอากาศ โดยมีได้ทำการตรวจสอบจริง จากนั้นผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 จึงดำเนินการเบิกจ่ายเงินตามอำนาจหน้าที่

รูปแบบการทุจริต

1. ผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 และผู้ถูกกล่าวหาที่ 2 เสนอขออนุมัติจ้างเหมาติดตั้งเครื่องปรับอากาศยี่ห้อหนึ่ง ขนาด 36,000 BTU จำนวน 1 เครื่อง ราคา 50,000 บาท เพื่อติดตั้งที่ห้องกั้นตกรรมของสถานีอนามัยแห่งหนึ่ง ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสถานีอนามัยโดยตามคำสั่งมีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติจ่ายเงินบำรุงของหน่วยบริการในสังกัด วงเงินไม่เกิน 50,000 บาท ซึ่งการจ้างเหมาติดตั้งเครื่องปรับอากาศ การติดต่อผู้ขายเครื่องปรับอากาศ และการเบิกจ่ายเงินให้ผู้ขาย ผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 เป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด โดยมีได้มีการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535
2. ผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 ข่มขู่ให้ผู้ถูกกล่าวหาที่ 2 ลงนามในเอกสารจ้างเหมาติดตั้งเครื่องปรับอากาศ และให้ผู้ถูกกล่าวหาที่ 2 ลงนามในเช็คเปล่า โดยไม่มีการลงจำนวนเงินไว้

3. หลังจากผู้ว่าราชการจังหวัด (สาธารณสุขอำเภอ ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัด) อนุมัติการจ้างเหมาติดตั้งเครื่องปรับอากาศ ผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 จึงนำเอกสารใบตรวจรับเครื่องปรับอากาศที่ตนเป็นผู้จัดทำมอบให้ผู้ถูกกล่าวหาที่ 5 ซึ่งเป็นลูกจ้างชั่วคราวเงินบำรุงและผู้ใต้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 ลงนามในฐานะเป็นกรรมการตรวจรับ

4. ผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 จึงนำเอกสารใบตรวจรับเครื่องปรับอากาศ ซึ่งกราบคิดว่าไม่มีการจ้างเหมาติดตั้งเครื่องปรับอากาศที่สถานีอนามัยแห่งนี้ ไปให้ผู้ถูกกล่าวหาที่ 3 และผู้ถูกกล่าวหาที่ 4 ลงนาม ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาที่ 3 และผู้ถูกกล่าวหาที่ 4 ลงนามในเอกสารใบตรวจรับเครื่องปรับอากาศโดยที่ไม่ได้ตรวจสอบว่าได้มีการติดตั้งเครื่องปรับอากาศจริงหรือไม่

5. เมื่อผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 เห็นว่าเอกสารเกี่ยวกับการจ้างเหมาติดตั้งเครื่องปรับอากาศมีการลงนามแล้วเสร็จ จึงดำเนินการเบิกจ่ายเงินจำนวน 50,000 บาท ตามอำนาจหน้าที่ โดยที่ไม่มีการติดตั้งเครื่องปรับอากาศแต่อย่างใด

บทลงโทษ

โทษทางอาญา ผู้ถูกกล่าวหาที่มีความผิดตามกฎหมาย ประกอบด้วย

1. ประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้

(1) **มาตรา 157** ความผิดฐานเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

(2) **มาตรา 162** เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ทำเอกสาร รับเอกสาร หรือกรอกข้อความในเอกสาร กระทำการ ดังต่อไปนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ (4) รับรองเป็นหลักฐานซึ่งข้อเท็จจริงอันเอกสารนั้นมุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็นความเท็จ

2. **พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม** ดังนี้

มาตรา 123/1 เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

โดยคดีนี้ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค 3 มีคำพิพากษาว่า จำเลยที่ 1 (ผู้ถูกกล่าวหาที่ 1) จำเลยที่ 2 (ผู้ถูกกล่าวหาที่ 3) และจำเลยที่ 3 (ผู้ถูกกล่าวหาที่ 4) ทั้ง 3 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 (เดิม) มาตรา 162 (เดิม) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 มาตรา 123/1 จำคุกคนละ 1 ปี (ไม่รอลงอาญา)

โทษผิดทางวินัย การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาที่ 1, 3 และ 4 เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 85 (1) ถือเป็นกระทำการทุจริตในภาครัฐ ตามนิยามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยผู้ว่าราชการจังหวัดได้มีคำสั่งจังหวัดสั่งลงโทษให้ออกจากราชการแล้ว

แนวทาง/มาตรการป้องกันการทุจริต

1. การตรวจพัสดุประจำปีในหน่วยงานที่มีพื้นที่ห่างไกลจากต้นสังกัด ควรตรวจสอบทุกปี และในการตรวจสอบแต่ละครั้งควรมีการบันทึกภาพลงในสมุดคุมครุภัณฑ์ให้ชัดเจน รวมถึงรายงานการตรวจสอบให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต้นสังกัดลงพื้นที่ตรวจสอบเพื่อยืนยันความถูกต้องอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และเพื่อป้องกันการสับเปลี่ยนพัสดุที่มีลักษณะเดียวกันที่จัดซื้อจัดจ้างในรอบปีงบประมาณที่แตกต่างกัน
2. ควรมีเจ้าหน้าที่พัสดุ และเจ้าหน้าที่การเงินให้เพียงพอในหน่วยงานที่มีพื้นที่ห่างไกลจากต้นสังกัด และเป็นเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถตรงกับสายงานในตำแหน่งที่ปฏิบัติงาน

เรื่องที่ 14

พนักงานธนาคารจัดทำการเบิกจ่าย
ค่ารักษาพยาบาลเป็นเท็จและ
เบียดบังเงินไปเป็นของตนเองโดยทุจริต

ที่มา : กองปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ 4

พฤติกรรมแห่งการกระทำผิด

1. คดีนี้ผู้ถูกกล่าวหา คือ นาง ป. ซึ่งเป็นพนักงานบัญชีอาวุโส ส่วนคำตอบแทนและสวัสดิการ ฝ่ายบริหารทรัพยากรบุคคล ธนาคาร อ. กระทำการทุจริตในภาครัฐโดยมีพฤติกรรม คือ นาง ป. มีหน้าที่จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลของพนักงานธนาคาร อ. ได้อาศัยโอกาสที่ตนมีอำนาจหน้าที่ดังกล่าวทำการบันทึกข้อมูลค่ารักษาพยาบาลลงในระบบ HR Net ก่อนที่ธนาคารจะอนุมัติค่ารักษาพยาบาลด้วยการเพิ่มเติมหมายเลขบัญชีธนาคารแห่งหนึ่งของผู้ถูกกล่าวหา และเพิ่มเติมจำนวนเงินที่จะเบิกจ่ายอันเป็นเท็จ โดยไม่เบิกจ่ายเงินและหลักฐานใบเสร็จรับเงินของสถานพยาบาล

2. ผู้ถูกกล่าวหาได้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมรายการหลังจากที่ธนาคารได้อนุมัติการเบิกค่ารักษาพยาบาลให้กับพนักงานธนาคารแล้ว โดยเพิ่มเติมหมายเลขบัญชีธนาคารของผู้ถูกกล่าวหา และเพิ่มเติมจำนวนเงินที่เบิกจ่ายอันเป็นเท็จลงในไฟล์ข้อมูล Text และนำไฟล์ข้อมูล Text ที่แก้ไขเพิ่มเติมส่งเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์หลักของธนาคาร เพื่อให้ฝ่ายปฏิบัติการโอเปอร์เรเตอร์ (Operator) มีการจ่ายเงินตามระบบคอมพิวเตอร์ไปยังหมายเลขบัญชีธนาคาร และจำนวนเงินที่ผู้ถูกกล่าวหาเพิ่มเติมดังกล่าว ทั้งที่ธนาคารไม่ได้มีการอนุมัติแต่อย่างใด แล้วผู้ถูกกล่าวหาเบียดบังเงินจำนวนหนึ่งไปเป็นประโยชน์ส่วนตนโดยทุจริต จำนวน 562 ครั้ง มูลค่าความเสียหายรวมเป็นเงินทั้งสิ้น 121,323,843.63 บาท (หนึ่งร้อยยี่สิบเอ็ดล้านสามแสนสองหมื่นสามพันแปดร้อยสี่สิบสามบาทหกสิบสามสตางค์)

รูปแบบการทุจริต

ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้จัดทำข้อมูลการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลของพนักงานธนาคารแห่งหนึ่ง ได้อาศัยโอกาสที่ตนมีอำนาจหน้าที่ดังกล่าวทำการแก้ไขเพิ่มเติมรายการเบิกค่ารักษาพยาบาลและเพิ่มเติมจำนวนเงินที่จะเบิกจ่ายอันเป็นเท็จ โดยไม่มีใบคำขอเบิกเงินและหลักฐานใบเสร็จรับเงินของสถานพยาบาล เพื่อให้ฝ่ายปฏิบัติการโอเพอร์เรเตอร์ (Operator) จ่ายเงินไปยังหมายเลขบัญชีธนาคารของผู้ถูกกล่าวหาตามจำนวนเงินที่ผู้ถูกกล่าวหาได้ทำการเพิ่มเติมขึ้นมา ทั้งที่ธนาคารไม่ได้มีการอนุมัติแต่อย่างใด แล้วผู้ถูกกล่าวหาเบียดบังเงินจำนวนดังกล่าวไปเป็นประโยชน์ส่วนตนโดยทุจริต

บทลงโทษ

โทษทางอาญา ผู้ถูกกล่าวหามีความผิดตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 ดังนี้

(1) มาตรา 4 พนักงานมีหน้าที่จัดการทรัพย์สินเบียดบังทรัพย์สินไปเป็นของตนหรือของผู้อื่นโดยทุจริต

(2) มาตรา 8 พนักงานมีหน้าที่จัดการทรัพย์สินใช้อำนาจในหน้าที่โดยทุจริตอันเป็นการเสียหายแก่หน่วยงาน

โดยคดีนี้ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางได้มีคำพิพากษาให้จำเลยมีความผิดตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 4 มาตรา 8 การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 เป็นการกระทำความผิดเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท แต่ทั้งสองบทมิโทษเท่ากัน ให้ลงโทษฐานเป็นพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ และรักษาทรัพย์สินใด เบียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตนโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 รวม 562 กระทง จำคุกกระทงละ 5 ปี รวมจำคุก 2,810 ปี จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก 1,405 ปี แต่เมื่อรวมโทษจำคุกทุกกระทงแล้ว ให้จำคุก 50 ปี ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 91 (3) ให้จำเลยคืนทรัพย์สินหรือใช้ราคาคืนทรัพย์สินที่ยังไม่ได้คืนแก่ธนาคาร อ. ผู้เสียหาย เป็นจำนวน 121,323,843.63 บาท

โทษทางวินัย พฤติการณ์ดังกล่าวถือเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่

แนวทาง/มาตรการป้องกันการทุจริต

1. หน่วยงานไม่ควรมอบหมายให้บุคคลเดียวกันปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องการเงินที่ซ้ำซ้อนกันหลายหน้าที่ อันเป็นช่องทางทำให้เกิดการทุจริตได้ง่าย รวมทั้งหน่วยงานอาจมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ด้านการเงินและบัญชี ด้านพัสดุ และการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้เรียนรู้งานในหน้าที่อื่นได้อย่างหลากหลายและเป็นการป้องกันการทุจริตจากการใช้ช่องว่างในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าวเป็นเวลานาน
2. เจ้าหน้าที่การเงิน/ตรวจสอบภายในของหน่วยงาน ควรตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายเงินในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม เงินค่าสวัสดิการต่าง ๆ รวมทั้งรายการอื่น ๆ ทุกรายการโดยละเอียดและมีเอกสารประกอบการเบิกจ่ายที่ครบถ้วน รัดกุม และให้ปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัดก่อนเบิกจ่ายเงิน โดยเจ้าหน้าที่การเงินหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องรายงานผลการเบิกจ่ายเงิน พร้อมหลักฐานยืนยันการจ่ายเงินให้กับผู้มีสิทธิได้รับโดยถูกต้องให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุกครั้งที่มีการจ่ายเงินและหน่วยงานต้องดำเนินการมาตรการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ที่ปรากฏพฤติการณ์ทุจริตทันที

3. หน่วยงานควรมีการวางแผนและกำหนดให้มีระบบการควบคุมภายในที่รัดกุม ควรเพิ่มขั้นตอนการตรวจสอบหรือสอบทานการทำงานของเจ้าหน้าที่ โดยผู้บังคับบัญชาทุกระดับ ต้องกำกับ ดูแล ควบคุม และตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดอย่างเคร่งครัด กรณีที่มีการปล่อยปละละเลยหรือไม่ควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้รอบคอบรัดกุม ให้ถือเป็นความผิดทางวินัย รวมทั้งอาจใช้วิธีการสุ่มตรวจเป็นระยะ โดยไม่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่ทราบล่วงหน้า หรืออาจมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกลางจากบุคคลที่มีได้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปฏิบัติงานเข้าร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

4. หน่วยงานควรมีการจัดทำสื่อและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรในเรื่องกฎระเบียบและโทษจากการทุจริตทั้งทางปกครอง วินัย และอาญา รวมทั้งมีการศึกษาหรือตัวอย่างพฤติกรรมที่เคยถูกลงโทษทางวินัยและอาญา ให้แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานได้รับทราบผ่านช่องทางต่าง ๆ ของหน่วยงาน

เรื่องที่ 15

เจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้ทุจริตเบียดบัง เงินรายรับของ อบต.

ที่มา : กองกฎหมาย

พฤติกรรมแห่งการกระทำผิด

คดีนี้ได้มีการกล่าวหา นาง ว. ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้ระดับ 5 องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) แห่งหนึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองการคลัง กระทำการทุจริตในภาครัฐ โดยมีพฤติการณ์กล่าวคือ นาง ว. มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดเก็บเงินได้ทุกประเภทของ อบต. โดยนาง ว. ได้รับเงินรายได้ซึ่งเป็นเงินค่าภาษีหรือเงินอื่น ๆ ของ อบต. แล้วไม่นำเงินดังกล่าวไปฝากเข้าธนาคารซึ่งเป็นบัญชีเงินฝากของ อบต. โดยไม่ชอบด้วยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน เบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่ง นาง ว. ได้เบียดบังเงินดังกล่าวไปเป็นของตนเองหรือผู้อื่นโดยทุจริต รวม 56 ครั้ง เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 309,143 บาท (สามแสนเก้าพันหนึ่งร้อยสี่สิบสามบาทถ้วน)

รูปแบบการทุจริต

ผู้ถูกกล่าวหา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดเก็บเงินได้ทุกประเภทของ อบต. ได้อาศัยโอกาสที่ตนมีอำนาจหน้าที่ดังกล่าว รับเงินรายได้ซึ่งเป็นเงินค่าภาษีหรือเงินอื่น ๆ ของ อบต. แล้วไม่นำเงินดังกล่าวไปฝากเข้าบัญชีเงินฝากของ อบต. โดยผู้ถูกกล่าวหาได้เบียดบังเงินจำนวนดังกล่าวไปเป็นของตนโดยทุจริต หรือเป็นการทุจริตในรูปของเจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์

บทลงโทษ

โทษทางอาญา ผู้ถูกกล่าวหา มีความผิดตามกฎหมาย ประกอบด้วย

1. ประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้

- (1) **มาตรา 147** ความผิดฐานเจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์
- (2) **มาตรา 157** ความผิดฐานเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

2. พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ดังนี้

มาตรา 172 เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

โดยคดีนี้ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค 6 ได้มีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลย รวม 56 กระงะ จำคุก 280 ปี แต่เนื่องจากจำเลยให้การรับสารภาพ จึงลดโทษให้ คงจำคุก 50 ปี และให้จำเลยคืนเงิน จำนวน 309,143 บาท ให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล

โทษทางวินัย พฤติการณ์ดังกล่าวถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มีควรได้

แนวทาง/มาตรการป้องกันการทุจริต

1. หน่วยงานควรนำระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้แทนการจ่ายเงินสด เพื่อลดโอกาสในการทุจริตจากการถือครองเงินสดของเจ้าหน้าที่ และยังเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในการรับบริการอีกด้วย

2. หน่วยงานต้องมีการตรวจสอบสถานะทางการเงินอย่างต่อเนื่องเป็นประจำและสม่ำเสมอ โดยเจ้าหน้าที่การเงินและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องตรวจสอบเอกสารเงินรายได้ทุกรายการ โดยละเอียด มีเอกสารประกอบที่ถูกต้อง ครบถ้วน และรัดกุม รวมทั้งปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด ตลอดจนมีการรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุกครั้ง

3. ผู้บังคับบัญชาต้องกำกับ ดูแล ควบคุม และตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของ ผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดอย่างเคร่งครัด กรณีที่มีการปล่อยปละละเลยหรือไม่ควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้รอบคอบรัดกุม ให้ถือเป็นความผิดทางวินัย

4. หน่วยงานอาจจัดให้มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนเจ้าหน้าที่ เพื่อป้องกันการทุจริตจากการใช้ช่องว่างในการปฏิบัติงานในตำแหน่งเดิมเป็นเวลานาน โดยเฉพาะตำแหน่งงานเกี่ยวกับการเงิน การจัดเก็บรายได้ ไม่ควรให้เจ้าหน้าที่เพียงคนเดียวปฏิบัติงานเป็นระยะเวลานาน

5. ควรมีการสุ่มตรวจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นระยะ โดยไม่แจ้งล่วงหน้า หรืออาจมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกลาง จากบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

ศูนย์ปฏิบัติการส่งเสริมธรรมาภิบาลต่อต้านการทุจริต

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.)

เลขที่ 99 หมู่ 4 อาคารซอฟต์แวร์ปาร์ค ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลคลองเกลือ อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี 11120 โทร. 02 502 6670 - 80 ต่อ 1407 โทรสาร 02 502 6132

www.pacc.go.th

PRPACC

@paccthailand

สายด่วน 1206

ป.ป.ท. เขต 1

เลขที่ 22/25 ถนนนเรศวร ตำบลประตูลี้ อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13000

โทร. 035 323 366 - 9 โทรสาร 035 323 370

พื้นที่ในความรับผิดชอบ พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง
สระบุรี ปทุมธานี นนทบุรี สมุทรปราการ ชัยนาท

ป.ป.ท. เขต 2

เลขที่ 348 หมู่ที่ 1 ตำบลหนองไม้แดง อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี
20000 โทร. 033 004 537 - 8 โทรสาร 033 136 133

พื้นที่ในความรับผิดชอบ ชลบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ตรัง นครนายก
ปราจีนบุรี สระแก้ว ระยอง

ป.ป.ท. เขต 3

เลขที่ 118 หมู่ที่ 10 บริษัท ไทคอมเนคตแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)
ถนนมิตรภาพ ตำบลโคกกรวด อำเภอเมืองนครราชสีมา

จังหวัดนครราชสีมา 30000 โทร. 044 465 054, 044 465 383 และ
045 251 550 โทรสาร 044 465 053

พื้นที่ในความรับผิดชอบ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ
อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ยโสธร

ป.ป.ท. เขต 4

เลขที่ 4/3 อาคารปิ่นซ์ ออฟฟิศพลี็กซ์ ถนนหน้าเมือง ตำบลในเมือง
อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40000 โทร. 043 239 092 - 3
โทรสาร 043 239 094

พื้นที่ในความรับผิดชอบ ขอนแก่น อุดรธานี หนองคาย เลย สกลนคร
มุกดาหาร มหาสารคาม ร้อยเอ็ด หนองบัวลำภู กาฬสินธุ์
บึงกาฬ นครพนม

ปปท. เขต 5

เลขที่ 99/5 ศูนย์ราชการจังหวัดเชียงใหม่ ถนนโชตนา ตำบลช้างเผือก
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50300

โทร. 053 112 802 โทรสาร 053 112 807

**พื้นที่ความรับผิดชอบ เชียงใหม่ ลำปาง แม่ฮ่องสอน เชียงราย พะเยา
น่าน ลำพูน แพร่**

ปปท. เขต 6

เลขที่ 723/13 - 17 ถนนพิชัยสงคราม ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
พิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก 65000

โทร. 055 304 117 โทรสาร 055 304 118

**พื้นที่ความรับผิดชอบ พิษณุโลก สุโขทัย อุตรดิตถ์ ตาก กำแพงเพชร
พิจิตร เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ อุทัยธานี**

ปปท. เขต 7

เลขที่ 445/2 ถนนเทศบาล ตำบลพระประโทน อำเภอเมืองนครปฐม
จังหวัดนครปฐม 73000

โทร. 034 272 338 - 41 โทรสาร 034 272 340

**พื้นที่ความรับผิดชอบ นครปฐม ราชบุรี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี
ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม**

ปปท. เขต 8

เลขที่ 91/1 หมู่ที่ 1 อาคาร พ.ช. ทาวเวอร์ ชั้น 2 ถนนกาญจนาภิเษก
ตำบลบางกุ้ง อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84000

โทร. 077 206 185 - 6 โทรสาร 077 206 184

**พื้นที่ความรับผิดชอบ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ชุมพร ระนอง
กระบี่ พังงา ภูเก็ต**

ปปท. เขต 9

เลขที่ 777 หมู่ที่ 1 ถนนเลี้ยวเมือง (สายเอเชีย) ตำบลควนลัง
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110

โทร. 074 552 027 - 8

พื้นที่ความรับผิดชอบ สงขลา ตรัง พัทลุง สตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาส

คณะผู้จัดทำ

นางสาวอัญญรัตน์ กัมปนานนท์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานวิชาการและพัฒนานวัตกรรม ด้านการป้องกัน
นางสาวปิยนุช จันทน์สุคนธ์	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
นายนิติพงศ์ รัตนสุภา	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
นายทิตติคุณ ไตรรักษา	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
นางสาวกนกพร บุตรรักษ์	นักวิชาการยุติธรรมปฏิบัติการ

กลุ่มงานวิชาการและพัฒนานวัตกรรมด้านการป้องกัน กองป้องกันการทุจริตในภาครัฐ สำนักงาน ป.ป.ท.

ถอดบทเรียนจากแผนประทุษกรรม

สู่มาตรการป้องกันเพื่อใช้ระงับการทุจริต

ออกแบบรูปเล่ม : บริษัท ซีเอส บี พรินท์แอนด์ดีไซน์ จำกัด

พิมพ์ที่ : บริษัท ซีเอส บี พรินท์แอนด์ดีไซน์ จำกัด

พิมพ์ครั้งที่ 1 : กันยายน พ.ศ. 2568 จำนวน 3,000 เล่ม

จำนวน : 64 หน้า

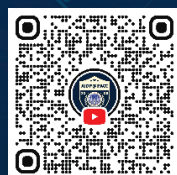
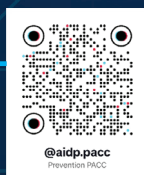
จัดทำโดย : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.)

ISBN : 978-616-8077-06-1

สแกน

เพื่อติดตาม
สาระความรู้ดี ๆ
ตามลิงค์นี้ได้เลย

“พลังศรัทธา พลังล้ำทุจริต”

พบเห็นเจ้าหน้าที่รัฐ**ประพฤติมิชอบ**
หรือหน่วยงานใดมีวิธีปฏิบัติให้เกิดความ
เดือดร้อนแก่ประชาชน
และอาจมีลักษณะส่อไปในทาง**ทุจริตในภาครัฐ**

สำนักงาน ป.ป.ท.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ